

RIIGIKOHUS
*****

ÕIGUSTEABE- JA KOOLITUSOSAKOND

**Mittevaralise kahju hüvitamise nõuded kriminaalasjades 2018.–
2020. aastal**

Kohtupraktika kordusanalüüs

Marin Sedman

analüütik

Tartu

2020

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. ÕIGUSLIK REGULATIOON JA RIIGIKOHTU KRIMINAALKOLLEEGIUMI PRAKTIKA	4
2. NÕUETE LAHENDAMINE KOHTUPRAKTIKAS	6
2.1. Tapmine ja mõrv (KarS §-d 113–114).....	6
2.2. Tapmise ja mõrva katse (KarS §-d 113–114 ja § 25 lg 2)	7
2.3. Surma põhjustamine ettevaatamatuses (KarS § 117)	8
2.4. Raske tervisekahjustuse tekitamine (KarS § 118)	8
2.5. Raske tervisekahjustuse tekitamine ettevaatamatuses (KarS § 119)	9
2.6. Ähvardamine (KarS § 120).....	10
2.7. Kehaline väärkohtlemine (KarS § 121)	10
2.8. Inimkaubandus (KarS § 133).....	12
2.9. Vägistamine (KarS § 141)	13
2.10. Suguühetele või muule sugulise iseloomuga teole sundimine (KarS § 143 ²)	13
2.11. Röövimine (KarS § 200).....	14
2.12. Väljapressimine (KarS § 214).....	14
2.13. Avaliku korra raske rikkumine (KarS § 263)	15
2.14. Süütamine (KarS § 404).....	16
2.15. Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitusnõuete rikkumine (KarS § 422). 16	
2.16. Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitusnõuete rikkumine ettevaatamatuses (KarS § 423).....	16
3. JÄRELDUSED	18
3.1. Hüvitise välja mõistmata jätmine.....	18
3.2. Erandlikud asjaolud	18
3.3. Hüvitise suuruse kindlaksmääramisel arvestatavad asjaolud	20
3.4. Hüvitise suuruse kujunemine	22
3.5. Asjaolude tõendamine.....	23
3.6. Kehavigastuste ja valu puudumisel väljamõistetud mittevahalise kahju hüvitised 24	
3.7. Kaastäideviimine ja solidaarvõlgnikud.....	25
KOKKUVÕTE	26
LISA: KOHTUPRAKTIKA TABELID.....	29

SISSEJUHATUS

Käesoleva kordusanalüüsi eesmärk on uurida mittevahalise kahju hüvitamist kriminaalasjades perioodil 01.06.2018–31.05.2020. Analüüsi eesmärk on uurida, kui suuri hüvitisi ja milliste süütegude eest maa- ja ringkonnakohtud kriminaalasjades välja mõistsid. Samuti on analüüsi eesmärk selgitada välja, kuidas kujunevad hüvitise määrad ja milliseid asjaolusid kohtud arvestavad või peaksid arvestama hüvitise suuruse määramisel. Lisaks on analüüsi autor pidanud vajalikuks selgitada kannatanute tõendamiskoormist ja muid kohtupraktikas esinenud probleeme.

Varasem kordusanalüüs käsitles kriminaalasju pigem mitte süütegude järgi, vaid tervisekahjustuse ja lähedase isiku surma põhjustamise eristamise kaudu.¹ Seekordselt on analüüsi autor pidanud vajalikuks keskenduda kriminaalasjade analüüsimisel sättepõhisele jaotusele. See annab analüüsi autori hinnangul selgema ülevaate kohtupraktikast ja on paremini abivahendina kasutatav.

Analüüsi alusmaterjaliks on kohtute infosüsteemist lahendi ületekstiotsingu abil leitud 01.06.2018.–31.05.2020 jõustunud lahendid kriminaalasjades, milles on esitatud mittevahalise kahju hüvitamise nõue. Analüüs ei pruugi hõlmata kõiki vastava perioodi ja valdkonna lahendeid, kuid sisaldab kindlasti suuremat osa selle perioodi praktikast. Samuti käsitleb analüüs uuemat kriminaalkolleegiumi praktikat mittevahalise kahju hüvitamise osas.

Vaatamata sellele, et tegemist on kohtupraktika analüüsiga, tuleb silmas pidada, et Riigikohus võtab õiguslikke seisukohti üksnes kohtulahendites. Analüüsis esitatu ei ole võrdsustatav Riigikohtu lahendites väljendatud seisukohtadega.

---

¹ M. (Maris) Vutt. Mittevahalise kahju hüvitamise nõuded tsiviil- ja kriminaalasjades esimese ja teise astme kohtutes 2016. aastal.
<https://www.riigikohus.ee/sites/default/files/elfinder/analysid/2017/Mittevahalise%20kahju%20h%C3%BCvita mine%20tsiviil-%20ja%20kriminaalasjades%202016.pdf>

1. ÕIGUSLIK REGULATIOON JA RIIGIKOHTU KRIMINAALKOLLEEGIUMI PRAKTIKA

VÕS § 134 lõige 2 sätestab muu hulgas, et isikule kehavigastuse tekitamisest või tema tervise kahjustamisest tekkinud kahju hüvitamise kohustuse olemasolu korral tuleb kahjustatud isikule mittevaralise kahju hüvitiseks maksta mõistlik rahasumma. Seejuures mõistetakse kehavigastuse all igasugust inimese kehalisse terviklikkusesse lubamatut sekkumist ja tervisekahjustust kui inimorganismi (seesmise) seisundi negatiivset mõjutamist. Kehavigastus on välisest füüsilisest mõjutusest tingitud kehalise terviklikkuse rikkumine või kahjustamine, samas kui tervisekahjustuseks loetakse mistahes hälbe tekitamist organismi normaalse ja tavapärase seisundiga võrreldes, sh füüsilise mõjutuse tagajärjel põhjustatud organismi talitluse häiret ja organismi seesmist patoloogilist seisundit, mis võivad olla tingitud inimese psüühika mõjutamisest.²

Kehavigastuse tõsidust arvesse võttes tuleb kohtul otsustada hüvitise suuruse üle. Kui tervisekahjustusega on kaasnenud muud tagajärjed, peab kohus lisaks otsustama, kas need mõjutavad rahalise hüvitise suurust. Hüvitise suuruse määramisel tuleb arvestada erineva isikukahju tekkimisel selle tagajärgi kannatanule.³ Seejuures võib mittevaralise kahju hüvitise suurus sõltuda sellest, kas konkreetse tervisekahjustuse eest on mõistetud välja varaline kahju. Lisaks võib hüvitise suurus sõltuda kannatanu enda osast kahju tekitamises, mis võib seisneda näiteks oma käitumisega konfliktsituatsiooni põhjustamises, mis viib tervisekahjustuse tekitamiseni.⁴

Kriminaalkolleegium on selgitanud, et süüdistatav võib deliktiõiguslikult vastutada ja kannatanul tekkida alus kahju hüvitamiseks ka siis, kui tegemist on pelgalt valu tekitava kehalise väärkohtlemisega karistusõiguse tähenduses, sest selline isikukahju langeb VÕS § 1045 lg 1 punkti 2 alla.⁵

Deliktiõiguslikult on vaja hinnata seda, kas ja kui intensiivselt valu tekitava kehalise väärkohtlemisega kannatanu kehalist terviklikkust rünnati ning tema terviseseisundit mõjutati. Kohtu hinnang isikukahju kohta sõltub igal üksikjuhul konkreetsetest teo toimepanemise asjaoludest ja see tuleb kohtul faktiliste asjaolude põhjal tuvastada. Igasugune valu tekitav kehaline väärkohtlemine kujutab endast potentsiaalselt sellist tegu, millega võib tekitada kannatanule olulisi negatiivseid tagajärgi ja mis võivad olla aluseks kahju hüvitamise nõudele. Seepärast on ka sellise käitumise korral põhjust kõnelda võimalikust deliktiõiguslikust vastutusest (VÕS § 1045 lg 1 p 2) ja kannatanu kahjuhüvitusnõudest. See hõlmab mittevaralise kahju hüvitamist, mille all mõistetakse eelkõige kahjustatud isiku füüsilist ja hingelist valu ning kannatusi (VÕS § 128 lg 5).⁶

---

² RKKKo [1-18-7833/63](#), p 21. Vt ka punktis viidatud P. Varul jt (koost). Võlaõigusseadus III. Kommenteeritud väljaanne. Tallinn: Juura 2009, § 1045 komm 3.3 ja P. Varul jt (koost). Võlaõigusseadus I. Kommenteeritud väljaanne. Tallinn: Juura 2016, § 129 komm 4.2.

³ P. Varul jt. Võlaõigusseadus. Kommenteeritud väljaanne. Tallinn: Juura 2016. – K. Sein, § 134, komm 4.2.1.

⁴ RKKKo [1-19-4422/107](#), p 21.3.

⁵ RKKKo [1-18-7833/63](#), p 25. Karistusseadustiku (KarS) § 121 lg 1 teeb vahet tervise kahjustamisel ja valu tekitaval kehalisel väärkohtlemisel. Tervisekahjustus on organismi elundite ja kudede anatoomilise terviklikkuse või nende füsioloogiliste funktsioonide häire, samuti haigus või muu patoloogiline seisund, mis tekib mehaanilise, füüsilise, keemilise, bioloogilise, psüühilise või muu teguri toimele. Nimetatud määratlus on põhimõtteliselt võrreldav kehavigastuse ja tervisekahjustuse mõistega tsiviilõiguses. Valu all peetakse silmas organismi kaitsefunktsiooni, mis on käsitatav kudede tegeliku või potentsiaalse kahjustamise või ülekoormatusega kaasneda võiva ebameeldiva aistingu ja tundeelamusena, mille ülesandeks on motiveerida ohtlikku olukorda lõpetama või vältima. (RKKKo [1-18-7833/63](#), p-d 22-23).

⁶ RKKKo [1-18-7833/63](#), p 24.

Valu tekitava kehalise väärkohtlemise korral saab deliktiõiguslik vastutus tekkida üksnes siis, kui kannatanu kehalise terviklikkuse häiritus ja tervisliku seisundi mõjutatus on piisavalt olulised. Need ei hõlma mitte igasugust kannatanu seisukohast soovimatut kehalist kontakti ja tema füüsilist puutumatusst riivavat käitumist. Teise inimese kehalise ja vaimse heaoluseisundi vähetähtsate riivete ehk bagatellide puhul ei tule kõne alla õigusvastaselt tekitatud kahju hüvitamine. Niisiis ei saa tunnustada mittevaralise kahju nõuet juhtudel, mil sekkumine kannatanu kehalisse puutumatusesse on kõigest marginaalne.⁷

Näiteks löögi puhul on vajalik selle teatud intensiivsus. Rääkimaks niisuguste juhtumite puhul deliktiõiguslikust vastutusest, peab süüdistatava tekitatud valu mõjutama kannatanut oluliselt. Seda võivad näidata lisaks teo toimepanemise asjaoludele ehk tehjoludele näiteks teo tagajärjel kannatanu haiglasse pöördumine ja tema isikukahju fikseerimine, samuti tervisliku seisundi parandamiseks erinevate abinõude kasutamine (nt valuvaigistite tarvitamine jm). Kohtul tuleb arvestada kõiki võimalikule kahjule osutavaid asjaolusid ja hinnata neid kogumis ning põhjendada, miks on konkreetsel juhul tsiviilõiguslikus tähenduses põhjust rääkida kehavigastusest või tervisekahjustusest.⁸

---

⁷ RKKKo [1-18-7833/63](#), p 28. KarS § 121 puhul ei loeta karistatavaks selliseid tegusid, mis seisnevad teise inimese keha vähese intensiivsusega mõjutamises (nt kinnihoidmises, pigistamises, tõukamises või trügimises), kui sellega ei kaasne tüüpilise tagajärjena tervisekahjustust või valuaistingut. Kui valu või tervisekahjustuse tekkimine pole objektiivse kõrvalseisja seisukohast hinnatav süüdistatava teo tüüpilise tagajärjena, tuleb ka teo tagajärje objektiivset omistamist eitada. Selle lisanõude eesmärk on vältida isiku alusetut süüditunnistamist kuriteos nendel juhtudel, mil nn sõltumatu kolmanda isiku objektiivne hinnang isikutevahelisele füüsilisele kontaktile eitab karistusõiguslikult relevantse tagajärje (nt valu) tekkimise võimalikkust. (RKKKo [1-18-7833/63](#), p 28).

⁸ RKKKo [1-18-7833/63](#), p 29. Vt ka RKKKo [3-1-1-50-13](#), p 11.

2. NÕUETE LAHENDAMINE KOHTUPRAKTIKAS

2.1. Tapmine ja mõrv (KarS §-d 113–114)

Perioodil 01.06.2018–31.05.2020 hüvitas maakohus süüdistatava lõpuleviidud tapmises või mõrvas (KarS §-d 113 ja 114) süüdi tunnistamisel lähedasele isikule kannatanuna täielikult või osaliselt 2 mittevaralise kahju nõuet 2 kriminaalasjas. Samas jättis maakohus 2 nõuet rahuldamata, kuna kohtu hinnangul ei olnud tõendatud eriliste asjaolude esinemine.⁹ Lisaks tühistas ringkonnakohus 1 maakohtu otsuse, millega ei mõistetud kannatanu lähedasele isikule välja mittevaralise kahju hüvitist, kuigi süüdistatav võttis hagi õigeks, ja rahuldab kannatanu nõude täies ulatuses.¹⁰

Ühele kannatanule väljamõistetud suurim hüvitis oli 15 000 eurot ja kõige väiksem 10 000 eurot. Keskmine hüvitis oli 11 000 eurot ja mediaan 10 000 eurot.

Varasema kordusanalüüsi kohaselt mõistsid kohtud 2016. aastal tapmise eest lähedastele isikutele välja mittevaralise kahju hüvitise 2 juhul ja hüvitised jäid vahemikku 5 000–20 000 eurot, mediaan ja keskmine hüvitis olid 12 500 eurot.¹¹ Praeguse analüüsi aluseks oleval perioodil olid keskmine ja mediaanhüvitis veidi väiksemad, kuid analüüsi autori ei oska siinkohal tuua põhjuseid, miks.

Suurim hüvitis mõisteti välja üldmenetluse **kriminaalasjas 1-18-2533**, milles kannatanu nägi pealt oma abikaasa noaga löömist, mille tagajärjel viimane suri ja süüdistatav tunnistati süüdi KarS § 113 lõike 1 järgi. Maakohus selgitas, et süüdistatav oli kannatanuga ruumilises läheduses, aga mingeid teisi olulisi negatiivseid tagajärgi sellest kannatanule järgnenud ei ole, lisades, et kuigi kannatanu kaebab oma ütlustes unehäirete üle, pole ta esitanud tõendeid arsti poole pöördumise kohta ning enda sõnade järgi ei võta ravimeid. Kokkuvõttes mõistis maakohus lähedasele isikule 15 000 eurot mittevaralise kahju hüvitiseks, selgitades seejuures analüüsi autori hinnangul arusaamatult, et see on senises kohtupraktikas analoogsetes asjades väljamõistetud hüvitiste mediaanmäärast allapoole jääv määr.¹² Varasema analüüsi kohaselt oli tapmisasjade mediaanhüvitis 2016. aastal näiteks 12 500 eurot.

Üks väikseimatest hüvitistest mõisteti välja üldmenetluse **kriminaalasjas 1-18-6430** KarS § 114 lg 1 punkti 1 järgi süüdistatavalt piinaval viisil tapmise toimepanemise eest. Kohus mõistis kolmele kannatanule kokku 30 000 eurot, s.o 10 000 eurot mittevaralist kahju ühe kannatanu kohta. Ühele kannatanule mõistis kohus välja hüvitise, kuna kohtu hinnangul ei pidanud vanemad oma laste vägivaldset surma kogema ning isik avastas kuriteosündmuse toimumise, helistas häirekeskusesse ning tajus vahetult sündmuskohal viibides selle asjaolusid. Kohus pidas elukorralduse oluliseks muudatuseks seda, et kannatanu jäi oma tütre laste eestkostjaks ja hooldajaks tütre tapmise tõttu. Kaks kannatanut olid tapetu lapsed ja nende puhul pidas kohus erandlikuks asjaoluks alaealiste laste ilmajäämist oma ainsast vanemast, millega rikuti jäädavalt laste turvatunnet. Üks kannatanutest vajas seejuures psühhiaatrilist abi ema surma tagajärgedega toimetulekuks.¹³

⁹ HMKo 19.02.2019, 1-18-1903 ja VMKo 30.05.2019, 1-18-3432.

¹⁰ TlnRko 15.04.2020, 1-19-5065.

¹¹ M. (Maris) Vutt. Mittevaralise kahju hüvitamise nõuded tsiviil- ja kriminaalasjades esimese ja teise astme kohtutes 2016. aastal. Kohtupraktika kordusanalüüs. Arvutivõrgus kättesaadav: <https://www.riigikohus.ee/sites/default/files/elfinder/analyysid/2017/Mittevaralise%20kahju%20h%C3%BCvita mine%20tsiviil-%20ja%20kriminaalasjades%202016.pdf>.

¹² VMKm 02.07.2018, 1-18-2533.

¹³ VMKm 02.07.2019, 1-18-6430.

Samuti mõistis ringkonnakohus üldmenetluse **kriminaalasjas 1-19-5065** välja mittevaralise kahju hüvitiseks 10 000 eurot, rahuldades hagi seejuures täies ulatuses, kuna süüdistatav võttis hagi õigeks.¹⁴

Teemakohaseid lahendeid vaata lähemalt [siit](#).

2.2. Tapmise ja mõrva katse (KarS §-d 113–114 ja § 25 lg 2)

Perioodil 01.06.2018–31.05.2020 rahuldab maakohus süüdistatava tapmise või mõrva (KarS §-d 113 ja 114) katses süüdi tunnistamisel täielikult või osaliselt 6 kannatanu mittevaralise kahju hüvitamise nõuet 5 kriminaalasjas. Samas jättis maakohus 1 nõude kannatanu lähedasele isikule rahuldamata, kuna kohtu hinnangul ei olnud tõendatud eriliste asjaolude esinemine.¹⁵

Suurim väljamõistetud hüvitis oli 50 000 eurot ja kõige väiksem 5 000 eurot. Keskmise hüvitis oli 16 833 eurot ja mediaan 5 500 eurot.

Suurimad hüvitised mõisteti välja üldmenetluse **kriminaalasjas 1-17-11933** süüdistatava KarS § 114 lg 1 punkti 3 ja § 25 lõike 2 järgi süüditunnistamisel. Süüdistatav tulistas valveobjektile saabunud kahte turvatöötajat tulirelvast, tekitades mõlemale kannatanule eluohtlikud tervisekahjustused. Kohus rahuldab mõlema kannatanu nõuded täies ulatuses ja mõistis ühele kannatanule välja 50 000 eurot ja teisele 30 000 eurot. Kohus selgitas põhjalikult mõlemale kannatanule tekitatud kehavigastuste tagajärgi ja elukvaliteedilangust, näiteks pideva valu esinemist, magamatust, iseseivalt igapäevaelus hakkamasaamise võime puudumist, töövõimekaotust jmt.¹⁶

Väikseimad hüvitised, s.o 5 000 eurot, mõisteti välja üldmenetluse **kriminaalasjades 1-18-1204, 1-19-81 ja 1-19-3785**. Siinjuures tuleb märkida, et kõigil kolmel juhul rahuldab kohus kannatanute nõuded täies ulatuses. Näiteks üldmenetluse **kriminaalasjas 1-19-3785** tunnistas kohus süüdistatav süüdi KarS § 114 lg 1 punkti 1 ja § 25 lõike 2 järgi. Süüdistatav peksis kannatanut pähe ja näkku, põhjustades sellega eluohtliku tervisekahjustuse. Täiendavalt puudus kannatanul pärast sündmust kõnefunktsioon ja see oli kohtuistungil ajaks taastunud vaid osaliselt. Kannatanul oli enne kuriteo sündmust diagnoositud dementsus, kuid kohtu hinnangul oli süüdistatava poolt peksmise käigus kannatanule tekitatud vigastused otseses seoses tekkinud kõnefunktsiooni häirega.¹⁷ Sarnaselt mõisteti 5 000 eurot välja üldmenetluse **kriminaalasjas 1-18-1204**, milles süüdistatav tunnistati süüdi KarS § 113 lõike 1 ja § 25 lõike 2 järgi selles, et ta lõi kannatanule tapmise eesmärgil noaga mitu korda rinna, kaela ja näo piirkonda, põhjustades kannatanule eluohtliku tervisekahjustuse. Tapmiskatse tagajärjel tundis kannatanu püsivat valu ja kannatanul oli tekkinud mitmekümne sentimeetrine lõuast rindkere ülemise osani kulgev tugev arm.¹⁸

Teemakohaseid lahendeid vaata lähemalt [siit](#).

¹⁴ TlnRko 15.04.2020, 1-19-5065.

¹⁵ HMKo 11.10.2018, 1-18-3901. Isikut süüdistati KarS § 114 lg 1 p 3 ja KarS § 25 lg 2 järgi selles, et ta pussitas noaga kahte inimest, kellest üks suri sündmuskohal. Teisele kannatanule põhjustas süüdistatav eluohtliku tervisekahjustuse, kuid kannatanu surm jäi saabumata, kuna ta sai meditsiinilist abi.

¹⁶ HMKm 07.12.2018, 1-17-11933.

¹⁷ VMKo 08.10.2019, 1-19-3785.

¹⁸ VMKo 07.08.2018, 1-18-1204.

2.3. Surma põhjustamine ettevaatamatusest (KarS § 117)

Analüüsiks valitud perioodil hüvitas maakohus kriminaalmenetluse lõpetamisel otstarbekuse kaalutlusel KarS § 117 lõike 3 järgi **kriminaalasjas 1-18-3978** lähedasele isikule kannatanuna täielikult 20 000 eurot mittevaralise kahju hüvitiseks. Põhistused kohtumääruses puuduvad.¹⁹

Lahendit vaata lähemalt [siit](#).

2.4. Raske tervisekahjustuse tekitamine (KarS § 118)

Perioodil 01.06.2018–31.05.2020 rahuldasiid kohtud täielikult või osaliselt 15 mittevaralise kahju hüvitamise nõuet 15 kriminaalasjas, milles süüdistatav tunnistati süüdi KarS § 118 lõike 1 mõne punkti järgi. Ühel juhul tühistas ringkonnakohus maakohtu otsuse hüvitise suuruse osas ja määras väiksema hüvitise. Kõikidel teistel juhtudel ei kaevatud kas maakohtu otsust edasi või ringkonnakohus jättis maakohtu otsuse mittevaralise kahju hüvitamise osas muutmata. Lisaks tühistas Riigikohus osaliselt maa- ja ringkonnakohtu otsused, millega süüdistatav tunnistati süüdi KarS § 118 lg 1 punkti 2 järgi ja mõistis süüdistatava süüdi KarS § 121 lõike 1 järgi ja jättis kannatanu mittevaralise kahju hüvitise nõude rahuldamata.²⁰

Kõikide menetlusliikide lõikes oli suurim väljamõistetud hüvitis 15 000 eurot (kahel korral) ja kõige väiksem 300 eurot. Keskmise hüvitise oli 4 153 eurot ja mediaan 3 000 eurot. Lühimenetluse asjades oli väljamõistetud hüvitise keskmine 3 400 eurot ja mediaan 2 500 eurot, olles seega võrreldes eelmisel analüüsiperioodil väljamõistetud hüvitiste keskmisest ja mediaanist mõnevõrra suuremad. Üldmenetluse asjades oli väljamõistetud hüvitise suurus keskmiselt 5 214 eurot ja mediaan 3 000 eurot. 2017. aasta kordusanalüüsis oli raske tervisekahju tekitamisena kvalifitseeritud kuriteoga tekitatud mittevaralise kahju eest väljamõistetud hüvitise suurus lühi- ja kokkuleppemenetluse asjades keskmiselt 3 200 eurot ja mediaan 2 000 eurot. Hüvitised jäid vahemikku 420–10 000 eurot. Üldmenetluses mõisteti hüvitis välja ühes kriminaalasjas ja hüvitise suuruseks oli 7 000 eurot.²¹

Suurim hüvitis mõisteti välja üldmenetluse **kriminaalasjas 1-18-7683**, milles kohus rahuldasiid täielikult kannatanu nõude ja mõistis süüdistatavalt 15 000 eurot mittevaralise kahju hüvitiseks. Süüdistatav lõi kannatanut ühe korra vastu paremat silma, põhjustades kannatanule tervisekahjustuse kestvusega vähemalt neli kuud. Süüdistatava tegevuse tagajärjel **kaotas kannatanu löögi saanud silmast hiljem täielikult nägemise**. Kahju suurust põhjendaski kohus sellega, et lisaks füüsilisele kehavigastusele põhjustas süüdistatav kannatanule elukvaliteedi languse ühest silmast nägemise kadumisega.²² Sarnaste asjaoludega olukorras on maakohus üldmenetluse **kriminaalasjas 1-18-8374** mõistnud välja kohtu äranägemisel 3 000 eurot mittevaralise kahju hüvitiseks. Süüdistatav lõi kannatanut näkku, põhjustades kannatanule tervisekahjustuse kestvusega vähemalt neli kuud. Kohtuotsuse põhjustest nähtuvalt **ei olnud kannatanu silmanägemine ühest silmast taastunud ka kaks ja pool aastat pärast kuritegu**. Kohus leidis, et kannatanu üleelamised ja tema hingeline valu on olulised ja saadud vigastuse tõttu on oluliselt langenud tema elukvaliteet (kannatanu kaotas osaliselt töövõime ja sissetuleku ning ei saanud enam tegeleda endiste harrastustega).²³

¹⁹ HMKm 21.11.2018, 1-18-3978.

²⁰ RKKKo 23.12.2020, 1-19-4422.

²¹ M. (Maris) Vutt. Mittevaralise kahju hüvitamise nõuded tsiviil- ja kriminaalasjades esimese ja teise astme kohtutes 2016. aastal. Kohtupraktika kordusanalüüs. Arvutivõrgus kättesaadav: <https://www.riigikohus.ee/sites/default/files/elfinder/analyysid/2017/Mittevaralise%20kahju%20h%C3%BCvita%20mine%20tsiviil-%20ja%20kriminaalasjades%202016.pdf>.

²² HMKo 20.02.2019, 1-18-7683.

²³ Vt ka VMKo 03.04.2019, 1-19-1399. Kannatanu nõudis 2000 eurot sarnastel asjaoludel ja kohus rahuldasiid nõude täielikult. Maakohus loetles kohtuotsuses seejuures hulgaliselt näiteid sarnastest kriminaal- ja tsiviilasjadest, kus oli mõistetud välja suuremaid hüvitisi.

Seejuures tuleb märkida, et mõlemas asjas on kohtud viidanud Riigikohtu varasemale mittevaralise kahju analüüsis toodud määradele.

Veel on organitalitluse häire tekitamisega, näiteks **kuulmislangukse korral**, maakohus üldmenetluse **kriminaalasjas 1-17-11144** pidanud mõistlikuks mittevaralise kahju hüvitise summaks 1 500 eurot.²⁴

Osalise halvatuses seoses on maakohus rahuldanud lühimenetluse **kriminaalasjas 1-19-3791** 9 500 euro suuruse nõude osaliselt 3 500 euro ulatuses.²⁵

Nägu oluliselt moonutavate vigastuste korral on maakohus lühimenetluse **kriminaalasjas 1-19-465** mõistnud välja ka 23 000 suuruse hüvitise, kuid ringkonnakohus tühistas maakohtu otsuse mõistliku hüvitise suuruse osas ja mõistis ise välja 10 000 euro suuruse mittevaralise kahju hüvitise.²⁶

Muudel juhtudel, kui **kannatanul ei tekkinud püsivaid kahjustusi** on maakohtud mõistnud välja mittevaralise kahju hüvitise näiteks lühimenetluse **kriminaalasjas 1-19-2078** 2 000 eurot²⁷, lühimenetluse **kriminaalasjas 1-19-6001** 300 eurot, mis oli ka ühtlasi väikseim välja mõistetud hüvitis.²⁸

Analüüsi autori hinnangul ilmestavad toodud näited, et kohtupraktika ei ole ühtlane – maakohus on osalise halvatus korral lugenud mõistlikuks hüvitiseks 3 500 eurot, kui samas ühe organi, näiteks silma, talitluse lakkamise korral 2 000–15 000 eurot.²⁹

Teemakohaseid lahendeid vaata lähemalt [siit](#).

2.5. Raske tervisekahjustuse tekitamine ettevaatamatusest (KarS § 119)

Perioodil 01.06.2018–31.05.2020 rahuldab maakohus kannatanule täielikult mittevaralise kahju hüvitamise nõude 2 kriminaalasjas, milles süüdistatav tunnistati süüdi KarS § 119 lõike 1 järgi. **Suurima hüvitise, s.o 10 500 eurot** mõistis maakohus välja lepitusmenetluses tehtud otsusega **kriminaalasjas 1-18-4560** ja **väikseima hüvitise, s.o 800 eurot** mõistis maakohus välja üldmenetluse **kriminaalasjas 1-17-11874**, rahuldades seejuures kannatanu nõude täies ulatuses. Lisaks mõistis maakohus üldmenetluse kriminaalasjas **1-17-7802** süüdistatava KarS § 197 lõike 1 järgi õigeks ja jättis kannatanute tsiviilhagid läbivaatamata, kuid ringkonnakohus tühistas maakohtu otsuse ja tunnistas süüdistatava süüdi KarS § 119 lõike 1 järgi ning rahuldab kolme kannatanu nõuded mittevaralise kahju hüvitamiseks täies ulatuses. **Keskmine hüvitis oli 6 050 eurot ja mediaan 5 000 eurot.**

Kriminaalasjas 1-17-7802 rahuldab ringkonnakohus kannatanute nõuded mittevaralise kahju hüvitamiseks mõistes süüdistatava süüdi raske tervisekahjustuse tekitamises ettevaatamatusest ja mõistis kahele kannatanule 5 000 eurot ja ühele 10 000 eurot mittevaralise kahju hüvitiseks. Süüdistatav rikkus erinevaid tööohutusnõudeid ja andis töötajatele erinevaid ebaseaduslikke korraldusi, mille tagajärjel elektrijaama avatud tehnoloogilisest luugist paiskus välja tuhka ja hoonesse jäänud töötajad ei pääsenud iseseisvalt välja. Kolmel kannatanul tekkis äge kopsupuudulikkus võõrkeha (põlevkivituhk) sattumisest hingamisteedesse, hingamisteede põletus, kopsupõletik, hingamisteede söövitus, silma sarv- ja limaskesta söövitus.

²⁴ HMKo 03.08.2018, 1-17-11144.

²⁵ HMKo 09.08.2019, 1-19-3791.

²⁶ TMKo 14.05.2019, 1-19-465 ja TrtRko 11.09.2019, 1-19-465.

²⁷ PMKo 04.06.2019, 1-19-2078.

²⁸ HMKo 10.09.2019, 1-19-6001.

²⁹ Vt lähemalt käesoleva analüüsi p 3.4.

Ringkonnakohtu hinnangul põhjustas süüdistatava tegevus kannatanutele raskeid tervisekahjustusi ja ka tugevaid läbielamisi ning vaimse tervise häireid. Nii näiteks viibis üks kannatanu kaks nädalat haiglas, ta kaotas erinevas määras töövõime, tal olid püsivad tervisekahjustused, samuti depressioon.³⁰

Teemakohaseid lahendeid vaata lähemalt [siit](#).

2.6. Ähvardamine (KarS § 120)

Perioodil 01.06.2018–31.05.2020 rahuldab maakohus kannatanule osaliselt mittevahalise kahju nõude 1 kriminaalasjas, milles süüdistatav tunnistati süüdi KarS § 120 lõike 1 järgi. Üldmenetluse **kriminaalasja 1-18-8872** asjaolude kohaselt pani süüdistatav õhupüstoli esmalt kannatanule otsmiku vastu ja seejärel suunas selle kannatanu põlve suunas ning lausus: „kas sa tahad kogu elu longata“. Seejärel nõudis süüdistatav kannatanult kuldketi üleandmist ja kui kannatanu sellest keeldus, haaras ta noa ja lähenes kannatanule, kuid kannatanu põgenes. Kohus leidis, et kannatanu ütlustega on tõendatud, et ta tundis reaalselt hirmu oma elu ja tervise pärast ning tunneb seda jätkuvalt, arvestades süüdistatava soovi kannatanus hirmutunnet esile kutsuda. Nimelt süüdistatav ka kannatanu korteri.³¹ Kohtu hinnangul **mõjutas pidev hirmutunne kannatanu elukvaliteeti**. Kannatanu nõudis 3 000 eurot mittevahalist kahju, kuid kohus leidis, et **mõistlik hüvitis on 500 eurot**, kuna see oli ühekordne juhtum.³²

Lahendit vaata lähemalt [siit](#).

2.7. Kehaline väärkohtlemine (KarS § 121)

Perioodil 01.06.2018–31.05.2020 rahuldab maakohus täielikult või osaliselt 49 mittevahalise kahju hüvitamise nõuet 43 kriminaalasjas, milles süüdistatav tunnistati süüdi või kriminaalmenetlus lõpetati otstarbekuse kaalutlusel KarS § 121 lõikete 1 või 2 mõne punkti järgi. Lisaks jäeti 2 maakohtu otsusega, millega süüdistatav tunnistati süüdi KarS § 121 lg 2 punkti 3 järgi, kannatanu mittevahalise kahju hüvitise nõue rahuldamata. Ühel juhul neist ringkonnakohus tühistas maakohtu otsuse ja rahuldab osaliselt kannatanu mittevahalise kahju hüvitamise nõude. Kõikidel teistel juhtudel ei kaevatud kas maakohtu otsust edasi või ringkonnakohus jättis maakohtu otsuse mittevahalise kahju hüvitamise osas muutmata.

Kõikide menetlusliikide lõikes oli suurim väljamõistetud hüvitis 2 000 eurot (kolmes asjas) ja kõige väiksem 50 eurot (kahe asjas). Keskmine hüvitis oli 588 eurot ja mediaan 500 eurot. Lühimenetluse asjades oli rahuldatud 12 nõude hüvitise keskmine 692 eurot ja mediaan 500 eurot. Kokkuleppemenetluse asjades oli rahuldatud 15 nõude hüvitise keskmine 807 eurot ja mediaan 500 eurot. Üldmenetluse asjades oli rahuldatud 15 nõude hüvitise suurus keskmiselt 466 eurot ja mediaan 500 eurot. Kriminaalmenetluse lõpetamisel otstarbekusel oli rahuldatud 7 nõude keskmine hüvitis 200 eurot ja mediaan 100 eurot. Valitud perioodi keskmisega hüvitised olid oluliselt väiksemad võrreldes eelmise analüüsi perioodil väljamõistetud hüvitiste keskmisega (kokkuleppe- ja lühimenetluses keskmiselt 1 400 eurot ja üldmenetluses 1 150 eurot).³³ Samas tuleb tõdeda, et võrreldes varasema analüüsiga oli valitud

³⁰ TrtRKO 08.05.2020, 1-17-7802.

³¹ Süüdistatav tunnistati samas menetluses süüdi KarS § 404 lg 1 järgi kannatanu korteri süütamises.

³² TMKo 1-18-8872, 18.04.2019. Analüüsi autori hinnangul ei ole kohtu põhjendused hüvitise suuruse vähendamise kohta piisavad. Kohus selgitab: „Samas leiab kohus, et 3000 eurot mittevahalise kahju hüvitiseks on liiga palju. Ähvardamine seisneb eelkõige hirmutunde tekitamises. Tegemist oli ühekordse juhtumiga. Arvestades kohtupraktikas väljamõistetud mittevahalise kahju hüvitiste suurusi, on põhjendatud [kannatanule] välja mõista hüvitiseks VÕS § 134 lg 2 alusel 500 eurot.“ Analüüsi autori hinnangul ei nähtu toodud põhjendustest, millised need kohtupraktikas väljamõistetud mittevahalise kahju hüvitised on. Vt lähemalt käesoleva analüüsi p 3.3 ja 3.4.

³³ M. (Maris) Vutt. Mittevahalise kahju hüvitamise nõuded tsiviil- ja kriminaalasjades esimese ja teise astme kohtutes 2016. aastal. Kohtupraktika kordusanalüüs. Arvutivõrgus kättesaadav:

perioodil rohkem kriminaalasju, kus kohus mõistis kehalise väärkohtlemise toimepanijalt välja mittevaralise kahju hüvitise.

Kohtupraktikas on võimalik eristada **raskete, keskmiste ja kergemate kehavigastuste tekitamist**, samuti sellega kaasnenud võimalikku elukvaliteedi langust.

Nii näiteks on kolmes kriminaalasjas, milles mõistis maakohus välja suurima hüvitisena 2 000 eurot tegemist **raskema tervisekahjustuse tekitamisega**. Kahel juhul neist oli tegemist kokkuleppemenetluses tehtud otsustega, milles süüdistatavad tunnistati süüdi enam kui neli nädalat kestva tervisekahjustuse tekitamises.³⁴ Lühimenetluse **kriminaalasjas 1-18-4049** rahuldab maakohus osaliselt kannatanu nõude ja mõistis välja 2 000 eurot mittevaralise kahju hüvitiseks. Kriminaalasjas käis muuhulgas vaidlus selle üle, kas kannatanule tekitatud vigastus oli nägu oluliselt moonutav (vrldl eespool toodud lühimenetluse kriminaalasjaga 1-19-465). Maakohus leidis, et vigastus ei olnud oluliselt moonutav, kuid süüdistatav tekitas kannatanu põsesarnale armi, mis häiris kanntanu elurütmi – ta ei saanud teha oma tööd ja pidi kandma igapäevaselt plaastrit, kuni niitide eemaldamiseni ning ta ei saanud enam osaleda fotosessioonidel. Samuti oli ta pärast juhtunut šokis oma peegelpildist. Kohtu hinnangul tõi see kaasa kannatanu elukvaliteedi halvenemise.³⁵ **Raskemate kehavigastuste korral, kui paranemine oli võtnud vähemalt neli nädalat aega, kuid püsivat elukvaliteedi langust ei olnud tekkinud**, on näiteks üldmenetluse **kriminaalasjas 1-17-3167** maakohus mõistnud välja 800 eurot mittevaralise kahju hüvitiseks. Kohus arvestas hüvitise suuruse kindlaksmääramisel sellega, et kannatanut löödi vähemalt kuuel korral erinevatesse kehapiirkondadesse käte, jalgade, põlve ja auto uksega. Samuti tehti kannatanule silmapõhja murru operatsioon. Samas ei tuvastatud menetluses, et kannatanu elukvaliteet oleks oluliselt langenud. Seetõttu hindas kohus mõistlikuks mittevaralise kahju hüvitise summaks 800 eurot.³⁶ Sarnastel asjaoludel, kus süüdistatav lõi kannatanut korduvalt pea piirkonda, põhjustades samuti raskemaid kehavigastusi on üldmenetluse **kriminaalasjas 1-18-3095** mõistnud maakohus välja 1 000 eurot mittevaralise kahju hüvitamiseks.³⁷ Samas on maakohus rahuldanud osaliselt kannatanu nõude ja mõistnud välja üldmenetluse **kriminaalasjas 1-19-701** mittevaralise kahju hüvitiseks 300 eurot olukorras, kus süüdistatav ründas kannatanut kahel korral, lüües teda korduvalt rusikaga näkku ja surudes maas lamavale kannatanule roietele, põhjustades kannatanule kinnise roidemurru. Täiendavalt tundis kannatanu hirmu süüdistatava suhtes. Analüüsi autori hinnangul on siinjuures tegemist siiski raskema kehavigastusega ja võrreldes eelnevate näidetega on tegemist oluliselt väiksema hüvitisega, mis tekitab küsimuse kohtupraktika ühtlustamisvajaduse kohta.³⁸

Üldmenetluse **kriminaalasjas 1-17-10925** rahuldab maakohus osaliselt kannatanu nõude ja mõistis välja 300 eurot mittevaralist kahju. Hüvitise suuruse kindlaksmääramisel arvestas kohus esmalt tekitatud kehavigastuse tagajärgi kannatanule (füüsiline valu vigastusest, operatsiooniga ning elukvaliteedi langusega kaasnenud ebamugavustunne) ja nende ulatust. Kohus märkis, et kuigi peavigastuse tõttu tundis kannatanu valu ning kuigi tal tuli käia operatsioonil, mis tekitas talle täiendavaid ebameeldivusi, tuleb siiski asuda seisukohale, et **kannatanu füüsilised kui ka vaimsed kannatused kvalifitseeruvad pigem mõõdukate alla**. Samuti arvestas kohus, et süüdistatav tekitas kehavigastuse ning sellega kaasnenud

---

<https://www.riigikohus.ee/sites/default/files/elfinder/analysid/2017/Mittevaralise%20kahju%20h%C3%BCvita%20mine%20tsiviil-%20ja%20kriminaalasjades%202016.pdf>.

³⁴ HMKo 07.08.2019, 1-19-6269; HMKo 29.10.2019, 1-19-8477.

³⁵ HMKo 07.01.2019, 1-18-4049.

³⁶ HMKo 27.11.2018, 1-17-3167.

³⁷ VMKo 11.07.2018, 1-18-3095. Vt ka HMKo 07.05.2019, 1-19-1908, milles maakohus mõistis samuti välja 1000 eurot mittevaralist kahju kolmelt süüdistatavalt, kes peksid kannatanut ja mille tagajärjel mh purunes kannatanu ninaluu.

³⁸ VMKo 20.11.2019, 1-19-701.

mittevaralise kahju ühekordse tahtliku käitumisaktiga ja tegu oli naabrite vahelise tüliga, mis lõppes sellega, et süüdistatav lõi kannatanut pähe, mille tagajärjel sai viimane kergeid kehavigastusi.³⁹ Samas on **keskmiste vigastuste korral** maakohus üldmenetluse **kriminaalasjas 1-18-6414**, kus süüdistatav lõi kannatanut värvimisrulli varrega pea, õlgade, käsivarte ja selja piirkonda, põhjustades kannatanule peale lahtise haava ja verevalumeid õlale ja seljale, osaliselt rahuldanud kannatanu nõude ja mõistnud välja 500 eurot mittevaralist kahju, viidates seejuures Riigikohtu varasemale analüüsile.⁴⁰

Kergemate kehavigastuste korral on näiteks maakohus lühimenetluse **kriminaalasjas 1-18-3822** rahuldanud kolme kannatanu nõuded ja mõistnud välja kahele kannatanule 250 eurot ja ühele kannatanule 100 eurot. Süüdistatav võttis hagi õigeks, kuid jättis hüvitise suuruse kohtu määrata.⁴¹ Ühtlasi mõistis maakohus kergemate kehavigastuste korral väikseima hüvitisena välja 50 eurot üldmenetluse **kriminaalasjas 1-19-3181**. Süüdistatav lõi kannatanut ühe korra rusikaga näkku, tiris juustest ja pigistas õlavart, millega tekitas kannatanule füüsilist valu ja kergemad tervisekahjustused, peamiselt hematoomid erinevates piirkondades. Lisaks tundis kannatanu süüdistatava ees jätkuvat hirmu. Analüüsi autori hinnangul on tegemist põhjendamatult madala hüvitisega võrreldes teiste sarnaste asjadega.⁴²

Teemakohaseid lahendeid vaata lähemalt [siit](#).

2.8. Inimkaubandus (KarS § 133)

Perioodil 01.06.2018–31.05.2020 rahuldab maakohus osaliselt 1 kannatanu nõuded ühes kriminaalasjas, milles süüdistatavad tunnistati süüdi muuhulgas KarS § 133 lg 2 punkti 7 järgi. Lühimenetluse **kriminaalasjas 1-18-6116** tunnistati neli isikut süüdi grupis toimepandud inimkaubanduses. Kannatanult võeti vabadus umbes kaheks kuuks. Seejuures kasutati igapäevaselt kannatanu suhtes jõhkrat füüsilist vägivalda – teda löödi käte ja jalgadega, kägistati, tirti juustest, kasutati vigastuste tekitamiseks erinevaid esemeid. Kannatanu lukustati korterisse, kus tal puudusid piisavad toiduvarud ja sidevahendid ning vähemalt korra pidi kannatanu sellisel viisil elama nädal aega. Kohus pidas rikkumise raskuse hindamisel oluliseks ka seda, et kogu kahe kuu jooksul toimus paralleelselt füüsilise vägivalla kasutamisega ka järjepidev vaimse vägivalla kasutamine – pidev alandamine, hirmutamine ja alavääristamine. Lisaks vägistati kannatut mitu korda. Kannatanul tekkis teo tagajärjel posttraumaatiline psüühikahäire. **Maakohus mõistis neljalt süüdistatavalt välja 50 000 eurot, 25 000 eurot, 15 000 eurot ja 10 000 eurot, s.o kokku 100 000 eurot.** Lisaks tunnistati toodud kriminaalasjas üks süüdistatav süüdi KarS § 121 lg 2 punkti 3 järgi, mille eest mõistis kohus kannatanule 500 eurot mittevaralise kahju hüvitiseks ning teine süüdistatav KarS § 141 lõike 1 järgi, mille eest kohus mõistis kannatanule 5 000 eurot mittevaralise kahju hüvitiseks.⁴³

Lahendit vaata lähemalt [siit](#).

³⁹ TMKo 20.06.2018, 1-17-10925. Sarnaselt vt ka HMKo 06.03.2020, 1-19-8955.

⁴⁰ HMKo 10.01.2019, 1-18-6416. Vt ka PMKo 30.04.2019, 1-18-7276, milles maakohus mõistis sarnaselt veidi intensiivsema vägivalla toimepanemise tagajärjel tekkinud kehavigastuste eest välja 500 eurot mittevaralise kahju hüvitist. Sarnaselt HMKo 29.05.2019, 1-18-1652 ja HMKo 21.05.2019, 1-18-8287 ning HMKo 04.11.2019, 1-19-2427.

⁴¹ HMKo 11.12.2018, 1-18-3822. Kergemate vigastuste kohta sarnaselt HMKm 19.06.2019, 1-19-4737, milles maakohus lõpetas kriminaalmenetluse ja mõistis kannatanule mittevaralise kahju hüvitiseks 300 eurot. Vt ka PMKm 23.09.2019, 1-19-7286 ja PMKm 31.10.2019, 1-19-8436 ning TMKm 28.05.2020, 1-20-2704, milles kõigis maakohus lõpetas kriminaalmenetluse ja mõistis kannatanule kergemate kehavigastuste eest mittevaralise kahju hüvitiseks 100 eurot.

⁴² HMKo 19.11.2019, 1-19-3181. Sarnaselt PMKo 14.11.2019, 1-19-8177, milles maakohus mõistis kergemate kehavigastuste tekitamise eest välja samuti 50 eurot.

⁴³ TMKo 05.06.2019, 1-18-6116.

2.9. Vägistamine (KarS § 141)

Perioodil 01.06.2018–31.05.2020 rahuldab maakohus täielikult või osaliselt 4 kannatanu mittevaralise kahju hüvitise nõuet 4 kriminaalasjas, milles süüdistatav tunnistati süüdi KarS § 141 lõigete 1 või 2 mõnede punktide järgi. **Suurim hüvitis oli 5 000 eurot (kolmes kriminaalasjas) ja väikseim 1 500 eurot. Keskmise hüvitise oli 4 125 eurot ja mediaan 5 000 eurot.**

Lühimenetluse **kriminaalasjas 1-19-7552** kasutas süüdistatav maakohtu hinnangul kannatanu vastupanu mahasurumiseks jõhkra iseloomuga vägivalda, riivates vägistamisega kannatanu seksuaalset vabadust ning kehalist puutumatus ulatuslikult. Vägistamisega kaasnesid psüühilised üleelamised. Muuhulgas põhjendas maakohus mittevaralise kahju esinemist selgitades, et üldteada olevalt on vägistamise ohvritel tema suhtes toime pandud kuriteost raskem üle saada kui näiteks mõne nutitelefoni, sülearvuti jmt esemete varguses kannatanul. Kannatanu suhtes vägistamisel kasutatav vägivald mõjub olemuslikult mitte ainult füüsiliselt, vaid ka psüühiliselt kuriteo ohvrile laastavalt. Halvimal juhul jäävad vägistamisest psüühilised kahjustused kogu ülejäänud eluks. Maakohus rahuldab kannatanu nõude täies ulatuses ja mõistis süüdistatavalt välja 1 500 eurot mittevaralise kahju hüvitiseks.⁴⁴

Üldmenetluse **kriminaalasjas 1-18-1903** leidis maakohus, et vägistamise kriminaalasjades on kannatanute poolt mittevaralise kahju nõudmine üpriski erandlik ja viitas Tallinna Ringkonnakohtu otsusele kriminaalasjas 1-15-3112, kus maakohus oli sarnastel asjaoludel mõistnud välja 6 000 eurot mittevaralise kahju hüvitiseks ja leidis, et õiglane hüvitis on 5 000 eurot. Täiendavalt mõisteti süüdistatav sama kannatanu suhtes süüdi koheselt järgnenud röövimise toimepanemises. Kannatanu selgitused mittevaralise kahju tekkimise kohta põhinevad osaliselt ka röövimise käigus saadud vigastustele, kuid kohus tugineb mittevaralise kahju hüvitamisel vägistamisele.⁴⁵ Analüüsi autor nõustub maakohtu poolt väljendatuga, et vägistamise asjades on erandlik mittevaralise kahju hüvitise nõudmine. Analüüsi autori hinnangul on võimalik, et kannatanud ei soovi vägistamise asjades menetlusest aktiivselt osa võtta ja seetõttu jätvad mittevaralise kahju hüvitise nõude esitamata.

Teises üldmenetluse **kriminaalasjas 1-18-1495** tunnistati süüdistatav süüdi oma bioloogilise tütre korduvas vägistamises ja kehalises väärkohtlemises ja rahuldab osaliselt kannatanu esindaja nõude ning mõistis hüvitiseks välja 5 000 eurot. Seejuures ei ole analüüsi autori hinnangul kohtu põhjendused hüvitise suuruse osas piisavad. Kohus on selgitanud, et „kahtlemata on tegemist väga raske kuriteoga, kuid kohus leiab, et põhjendatud on hagi rahuldada 5 000 euro ulatuses. Kohtu hinnangul on see summa proportsionaalne õigusrikkumise raskusega. Nimetatud summa vastab kohtu arvates ka süü vormile ja raskusele. Kohus leiab, et arvestades õiguste rikkumise raskust (tegemist oli muu sugulise iseloomuga teoga) ja ulatust (toime pandud korduvalt) ning rikkumise tagajärgi, on [kannatanule] makstav 5 000 euro suurune mittevaralise kahju hüvitis mõistlikus suuruses.“⁴⁶

Teemakohaseid lahendeid vaata lähemalt [siit](#).

2.10. Suguühtele või muule sugulise iseloomuga teole sundimine (KarS § 143²)

Perioodil 01.06.2018–31.05.2020 rahuldab maakohus täielikult 1 mittevaralise kahju hüvitamise nõude ühes kriminaalasjas, milles süüdistatav tunnistati süüdi KarS § 143² lõike 1 järgi temaga koos elava lapse suhtes muu sugulise iseloomuga tegude toimepanemises. Maakohus rahuldab **kriminaalasjas 1-18-3977** kannatanu nõude ja **mõistis mittevaralise**

⁴⁴ TMKo 21.01.2020, 1-19-7552.

⁴⁵ HMKo 19.02.2019, 1-18-1903. Vt ka käesoleva analüüsi p 3.4.

⁴⁶ PMKo 01.04.2019, 1-18-1495.

kahju hüvitisena süüdistatavalt välja 1 000 eurot. Kohus leidis, et kannatanule ei tekitatud tervisekahjustust. Kohus leidis, et hüvitis ei pea olema väga suur, kuna kannatanu isikuõigusi rikuti üksnes muu sugulise tegevusega, mis suguühtesse astumisega võrreldes on väiksema raskusastmega tegu. Kohus leidis, et arvestades, et süüdistatava õigusvastane tegevus leidis aset küllaltki pikka aega ja üksnes 10-11 aasta vanuse lapse suhtes, ei saa hüvitis olla ka väga väike. Kohus rõhutas ka seda, et süüdistatav pole kannatanu ees toimepandu pärast vabandanud ega pole oma tegevuse lubamatusest aru saanud.⁴⁷

Lahendit vaata lähemalt [siit](#).

2.11. Röövimine (KarS § 200)

Perioodil 01.06.2018–31.05.2020 rahuldab maakohus täielikult 5 mittevaralise kahju hüvitamise nõuet 5 kriminaalasjas, milles süüdistatav tunnistati süüdi KarS § 200 lõigete 1 või 2 mõne punkti järgi. **Kõikide menetlusliikide lõikes oli suurim väljamõistetud hüvitis 1 500 eurot ja kõige väiksem 100 eurot. Keskmine hüvitis oli 760 eurot, mediaan 1 000 eurot.** Viiest asjast kolm lahendati kokkuleppemenetluses ja nende puhul oli keskmine hüvitis 433 eurot ja mediaan 200 eurot. Üks asi lahendati lühimenetluses ja selles oli väljamõistetud hüvitise nii keskmine kui mediaan 1000 eurot ja üldmenetluses lahendatud ühes asjas olid need 1 500 eurot.

Röövimise puhul rahuldati mittevaraline kahju nii juhtudel, kui kannatanule tekitati kehavigastus⁴⁸ kui ähvardamisega toimepandud röövimise korral⁴⁹. Näiteks **kriminaalasjas 1-18-10374** mõisteti süüdistatav KarS § 200 lg 2 p 4 järgi süüdi selles, et ta lõi autost väljunud isikut rusikaga kahel korral näkku ja istus kannatanu autosse ning sõitis ära. Kohus selgitas, et kannatanule tekitatud kehavigastus lõualuule vajab kirurgilist sekkumist ja selle tagajärjel esines vaegusi kohtuistungil toimumise ajal. Samuti jättis toimunud sündmus üksi elava eaka kannatanu psüühikale jälje. Rünaku ohvriks langemine oli kohtu hinnangul arusaadavalt traumeeriv ning kestvad vaegused halvendanud kannatanu elukvaliteeti. Kohus rahuldab osaliselt kannatanu nõude ja mõistis mittevaralise kahju hüvitiseks välja 1 500 eurot, võrreldes seejuures kahte teist röövimise kriminaalasja arutlusel oleva asjaga.⁵⁰

Teemakohaseid lahendeid vaata lähemalt [siit](#).

2.12. Väljapressimine (KarS § 214)

Perioodil 01.06.2018–31.05.2020 rahuldab maakohus täielikult 1 mittevaralise kahju hüvitamise nõude ja ringkonnakohus samuti ühe mittevaralise kahju hüvitamise nõude lühimenetluse kriminaalasjades, milles süüdistatav tunnistati süüdi KarS § 214 lõike 2 mõnede punktide järgi. **Suurima hüvitise, 5 000 eurot, mõistis ringkonnakohus välja kriminaalasjas 1-18-3503. Väikseima hüvitise, 1 300 eurot, mõistis maakohus välja resolutiivotsusega kriminaalasjas 1-17-9556. Keskmine hüvitis ja mediaan olid 3 150 eurot.**

Kriminaalasjas **1-18-3503** rahuldab ringkonnakohus kannatanu nõude osaliselt ja mõistis mittevaralise kahju hüvitiseks kolmelt süüdistatavalt välja kokku 5 000 eurot (kolmelt süüdistatavalt 3 000 eurot solidaarselt ja ühelt süüdistatavalt, kes hagi õigeks võttis, veel lisaks 2 000 eurot). Süüdistatavad peksid kannatanut ja tekitasid talle raske tervisekahjustuse –

⁴⁷ TMKo 20.05.2019, 1-18-3977.

⁴⁸ HMKo 02.04.2019, 1-19-2193; HMKo 23.05.2019, 1-19-4037; PMKo 07.10.2019, 1-19-2385, TMKo 23.04.2019, 1-18-10374.

⁴⁹ HMKo 17.10.2018, 1-18-7091.

⁵⁰ TMKo 23.04.2019, 1-18-10374.

koljulae rõhkmurru ja kõvakelmepealse verevalumi koos nahaaluse verevalumiga.⁵¹ Maakohus jättis kannatanu nõude rahuldamata, leides, et raske tervisekahjustuse tekitamine ei ole mittevaralise kahju nõude aluseks.⁵² Ringkonnakohus ei nõustunud maakohtuga ja leidis, et tervisekahjustuse põhjustamine on mittevaralise kahju nõude aluseks. Samuti arvestas ringkonnakohus hüvitise määramisel sellega, et tervisekahjustus oli eluohtlik ja kannatanu pidi tundma hirmu oma elu pärast ning süüdistatavad ei olnud vabandanud kannatanu ees ega avaldanud kahetsust. Kuid lisaks leidis ringkonnakohus, et ei ole põhjendatud rahuldada kannatanu nõuet täies ulatuses, kuna vigastus ei toonud kaasa pikemaajalisi kannatusi ja elukvaliteedi langust.⁵³

Teemakohaseid lahendeid vaata lähemalt [siit](#).

2.13. Avaliku korra raske rikkumine (KarS § 263)

Perioodil 01.06.2018–31.05.2020 rahaldasid kohtud täielikult või osaliselt 17 mittevaralise kahju hüvitamise nõuet 17 kriminaalasjas, milles süüdistatav tunnistati süüdi või menetlus lõpetati KarS § 263 lg 1 punkti 1 järgi. Kõikide menetlusliikide lõikes oli **suurim väljamõistetud hüvitis 6 625 eurot ja kõige väiksem 100 eurot** (kahelt süüdistatavalt solidaarselt). **Keskmine hüvitis oli 1 098 eurot ja mediaan oli 596,4 eurot.** Viis asja lahendati kokkuleppemenetluses ja nende puhul oli keskmine hüvitis 1 925 eurot ja mediaan 900 eurot. Samuti 5 asja lahendati lühimenetluses ja nendes oli väljamõistetud hüvitise keskmine 820 eurot ja mediaan 300 eurot. Neljas üldmenetluse asjas oli keskmine hüvitis 463 eurot ja mediaan 400 eurot. Kahes kriminaalmenetluse lõpetamise asjas olid nii keskmine kui mediaan hüvitis 548,2 eurot. Suurimad hüvitised mõisteti välja kokkuleppemenetluses tehtud otsusega⁵⁴ ja lühimenetluses tehtud resolutiivotsusega⁵⁵.

Varasema, 2016. aasta kohtupraktika kohta tehtud analüüsis oli avaliku korra raske rikkumisena kvalifitseeritud süüteoaga tekitatud mittevaralise kahju hüvitis keskmiselt 1 200 eurot, mediaan oli 950 eurot. Hüvitised jäid vahemikku 350–3 400 eurot. Üldmenetluses mittevaralise kahju hüvitisi avaliku korra raske rikkumise asjades välja ei mõistatud.⁵⁶ Seega on keskmine ja mediaanhüvitis avaliku korra raske rikkumise osas vähenenud, kuid kohtuasju, milles hüvitis välja mõistetakse, on rohkem.

Sarnaselt röövimisele, on ka avaliku korra raske rikkumise kohtupraktikas võimalik eristada juhtumeid, mil kohus rahaldas mittevaralise kahju hüvitamise nõude kehavigastuste tekitamise eest, kui ka olukorras, kus ei tekkinud kehavigastust ja kannatanu ei tundnud ka valu.

Nii näiteks üldmenetluse **kriminaalasjas 1-18-6997** tunnistas maakohus süüdistatava süüdi selles, et ta ähvardas avalikus kohas kannatanut relvaga, tehes seejuures ühe lasu kannatanu kõrval asfaldile ja mõistis selle eest kannatanule 300 eurot mittevaralise kahju hüvitistena. Seejuures ei tundnud kannatanu valu.⁵⁷ Sama suure hüvitise mõistis maakohus välja lühimenetluse kriminaalasjas **1-18-3822**, milles süüdistatav peksis kannatanut ja tekitas talle tervisekahjustusena ühe silma piirkonnas paistetuse ja kriimustusi ning põhjustas valu. Kohus

⁵¹ TlnRko 23.01.2019, 1-18-3503.

⁵² HMKo 13.09.2018, 1-18-3503.

⁵³ TlnRko 23.01.2019, 1-18-3503.

⁵⁴ TMKo 29.01.2020, 1-19-9538 (hüvitis oli 6625 eurot); HMKo 30.04.2019, 1-19-1987 (hüvitis oli 1000 eurot);

⁵⁵ HMKo 09.08.2018, 1-18-4287.

⁵⁶ M. (Maris) Vutt. Mittevaralise kahju hüvitamise nõuded tsiviil- ja kriminaalasjades esimese ja teise astme kohtutes 2016. aastal. Kohtupraktika kordusanalüüs. Arvutivõrgus kättesaadav: <https://www.riigikohus.ee/sites/default/files/elfinder/analyysid/2017/Mittevaralise%20kahju%20h%C3%BCvita mine%20tsiviil-%20ja%20kriminaalasjades%202016.pdf>.

⁵⁷ HMKo 18.09.2019, 1-18-6997.

rahuldab osaliselt kannatanu nõude, leides, et 300 eurot on mõistlik rahasumma, arvestades kujunenud kohtupraktikat ja kriminaalasja tehivolusid.⁵⁸

Teemakohaseid lahendeid vaata lähemalt [siit](#).

2.14. Süütamine (KarS § 404)

Perioodil 01.06.2018–31.05.2020 rahuldab maakohus täielikult või osaliselt 3 mittevaralise kahju hüvitamise nõuet kahes kriminaalasjas, milles süüdistatav tunnistati süüdi KarS § 404 lõike 1 järgi. **Suurim hüvitis oli 4 000 eurot, mis mõisteti välja üldmenetluse kriminaalasjas ja väikseim 1 000 eurot, mis mõisteti välja samas asjas. Keskmise hüvitis oli 2 167 eurot ja mediaan 1 500 eurot.**

Üldmenetluse kriminaalasjas **1-18-8872** rahuldab maakohus osaliselt kahe kannatanu nõuded ja mõistis ühele kannatanule 4 000 eurot ja teisele 1 000 eurot mittevaralise kahju hüvitist. Kohus mõistis seejuures ühele kannatanule 1 000 eurot mittevaralise kahju hüvitise välja **kodu puutumatus rikkumise eest**,⁵⁹ kuigi kannatanu rõhutas ka pereelu häiritusele ja asjaolule, et süütamisega hävitas süüdistatav tema elutöö ning olukord on talle emotsionaalselt raske olnud. Teisele kannatanule, kes viibis teo toimepanemise ajal elukohas, mille süüdistatav süütas, mõistis kohus 4 000 eurot mittevaralise kahju hüvitist põhjusel, et hirmutunne, mis tekkis sündmusest, vähendas kohtu hinnangul kannatanu elukvaliteeti.⁶⁰

Teemakohaseid lahendeid vaata lähemalt [siit](#).

2.15. Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitlusnõuete rikkumine (KarS § 422)

Perioodil 01.06.2018–31.05.2020 rahuldabid kohtud täielikult või osaliselt 5 mittevaralise kahju hüvitamise nõuet 5 kriminaalasjas, milles süüdistatav tunnistati süüdi või menetlus lõpetati KarS § 422 järgi. **Suurim hüvitis oli 15 000 eurot ja väikseim 2 000 eurot. Keskmise hüvitis oli 7 000 eurot ja mediaan 5 000 eurot. Kohtud ei rahuldanud ühtegi lähedase isiku mittevaralise kahju hüvitamise nõuet.**

Suurim hüvitis 15 000 eurot mõisteti välja kriminaalmenetluse lõpetamisel kompromissiga **asjas 1-19-10236**.⁶¹

Lühimenetluse kriminaalasjas 1-18-7700 sõitis süüdistatav joobeseisundis otsa kannatanule, kes sai raske tervisekahjustuse. Kohus arvestas hüvitise suuruse määramisel sellega, et süüdistatav on avaldanud puhtsüdamlikku kahetsust. Kuigi tal oli töökoht, siis kohus leidis, et kannatanu nõutud 5 000 euro kättesaamine ei ole reaalne ja mõistis seetõttu kannatanule mittevaralise kahju hüvitiseks 2 000 eurot.⁶²

Teemakohaseid lahendeid vaata lähemalt [siit](#).

2.16. Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitlusnõuete rikkumine ettevaatamatusest (KarS § 423)

Perioodil 01.06.2018–31.05.2020 rahuldabid kohtud täielikult või osaliselt 14 mittevaralise kahju hüvitamise nõuet 14 kriminaalasjas, milles süüdistatav tunnistati süüdi või menetlus

⁵⁸ HMKo 11.12.2018, 1-18-3822.

⁵⁹ RKTko [3-2-1-159-02](#).

⁶⁰ TMKo 18.04.2019, 1-18-8872.

⁶¹ VMKm 11.05.2020, 1-19-10236.

⁶² HMKo 18.10.2018, 1-18-7700.

lõpetati KarS § 423 järgi. **Suurim hüvitis oli 15 000 eurot ja väikseim 500 eurot. Keskmine hüvitis oli 6 443 eurot ja mediaan 5 500 eurot.**

Kui liiklusõnnetuse tagajärjel hukkus kannatanu, siis **kohtud rahuldasi kahel korral lähedase isiku mittevahalise kahju hüvitamise nõude**, kuid kahel juhul jätsid rahuldamata leides, et puuduvad erandlikud asjaolud. Kahe rahuldatud nõude **keskmine hüvitis ja mediaan olid 9 500 eurot. Suurim hüvitis oli 15 000 eurot ja väikseim 4 000 eurot.**

Olukorras, kus kannatanule tekitati raske, sh eluohtlik tervisekahjustus, rahuldasi **kohtud 12 mittevahalise kahju hüvitamise nõuet, mille keskmine hüvitis oli 5 933 eurot ja mediaan 5 500 eurot. Hüvitisid jäid vahemikku 500 eurot kuni 15 000 eurot.**

Suurim hüvitis olukorras, kus kannatanule tekitati raske tervisekahjustus, oli 15 000 eurot, mis mõisteti välja üldmenetluse kriminaalasjas **1-18-7387**, milles süüdistatav tunnustati süüdi KarS § 423 lõike 1 järgi selles, et ta põhjustas liiklusõnnetuse, millega sai raskeid tervisekahjustusi sõiduki tagaistmel olnud kannatanu. Kohus luges tõendatuks, et kannatanul tekkis tervisekahjustus, mille tagajärjel halvenes tema elukvaliteet märgatavalt. Kannatanu ei saanud enam tööl käia, vajas igapäevaselt teiste abi, pidi käima taastusravis ja vigastused tegid talle haiget. Kohus leidis, viidates Riigikohtu varasemale analüüsile, et kannatanu 15 000 euro suurune nõue on mõistlik ja tuleb täielikult rahuldada.⁶³

Üldmenetluse kriminaalasjas **1-18-8799** rahuldasi kohus kannatanu nõude täielikult ja mõistis süüdistatavalt mittevahalise kahju hüvitiseks valitud perioodil välja väikseima summana 500 eurot. Süüdistatav tunnustati süüdi KarS § 423 lõike 1 järgi selles, et ta põhjustas ettevaatamatusest liiklusõnnetuse, mille tagajärjel murdis kannatanu reieluu. Kohus leidis, et kannatanu elukvaliteet on langenud, kuna ta lonkab senini ja kardab, et kukub. Kohus viitas veel sellele, et kuna kannatanu on eakas inimene, siis on liikumistraumad elukvaliteeti alandavad. Lisaks leidis kohus, et kannatanu on esitanud nõude minimaalses määras, arvestades elukvaliteedi langust ja tekitatud kahju.⁶⁴

Teemakohaseid lahendeid vaata lähemalt [siit](#).

---

⁶³ HMKm 07.01.2019, 1-18-7387. Samuti mõistis kohus kriminaalmenetluse lõpetamisel kompromissiga asjas 1-19-10236 välja 15 000 eurot mittevahalise kahju hüvitisena, kuid kuna kompromissi puhul lepatakse hüvitamine poolte vahel kokku, siis kohus seda eraldi ei põhjenda ja käesolevas analüüsis eraldi ei kajastata (vt lähemalt VMKm 11.05.2020, 1-19-10236).

⁶⁴ HMKo 28.03.2019, 1-18-8799.

3. JÄRELDUSED

3.1. Hüvitise välja mõistmata jätmine

Kohtupraktikas esineb analüüsi autori hinnangul näiteid, kus **kohus on jätnud põhjendamatult mittevahalise kahju hüvitise välja mõistmata**. Näiteks **kriminaalasjas 1-16-10601** mõistis kohus süüdistatava süüdi selles, et ta röövimise käigus tõukas kannatanu pikali ja peksis teda käte ning jalgadega näo- ja kehapiirkonda, põhjustades kannatanule füüsilist valu ja tekitades marrastusi ja hematome erinevatele näo- ja kehapiirkondadele. Nii maa- kui ringkonnakohus jätsid rahuldamata kannatanu mittevahalise kahju hüvitise nõude. Seejuures leidsid kohtud, et kannatanu suhtes toime pandud vägivald tagajärjel tekkinud elukvaliteedi langus oli teo paratamatu tagajärg ja sellises olukorras puudub alus nõuda kelleltki kahjutasu üksnes selle eest, et magada tuleb teatud aeg sundasendis. Sundasendis magamise vajadus võib tekkida ka siis, kui selle põhjuseks ei ole kuritegelik rünne, vaid mõni muu olmetrauma või haiguslik seisund. Vaatamata sellele, et kannatanule tekitatud tervisekahjustustest paranemine võttis aega ning tervisekahjustuste iseloomust tulenevalt pidi kannatanu taluma ka valu, mille tulemusena oli tema tavapärane elurütm häiritud, leidsid kohtud, et kannatanu nõue mittevahalise kahju hüvitise osas tuleb jätta rahuldamata.⁶⁵ Analüüsi autori hinnangul on kohtud põhjendamatult jätnud hüvitise välja mõistmata ja see ei ole Riigikohtu praktika ega seadusandlusega kooskõlas.

Samuti nähtub kohtupraktikast, et **üksnes valu tekitava kehalise väärkohtlemise eest ei ole kohtud pidanud võimalikuks mittevahalise kahju hüvitamist**. Näiteks **kriminaalasjas 1-19-5742** tunnistati isik süüdi selles, et ta koputas kolm korda kannatanule tugevalt rusikanukkidega vastu pead ja põhjustas kannatanule füüsilist valu. Maakohus leidis, et üksnes füüsilise valu tundmine ei ole mittevahalise kahju hüvitamise aluseks.⁶⁶ Täiendavalt selgitas maakohus, et mittevahalise kahju hüvitamise seisukohalt ei ole asjakohane väide, et kannatanu hingelist valu ja kannatusi suurendas see, et kehalist väärkohtlemist nägid pealt lapsed, keda nad süüdistatavaga koos kasvasid. Kohus selgitas, et KarS § 121 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemisel kannatanule mittevahalise kahju hüvitamise senine **kohtupraktika ei tunnista kannatanul mittevahalise kahju hüvitise saamise õigust üksnes asjaolu tõttu, et vägivald tehti nägid pealt tema lapsed**. Kui lapsed ei ole kriminaalasjas kannatanuks, siis ei ole põhjendatud lastele tekitatud väidetavate läbielamiste eest mittevahalise kahju hüvitamine kannatanule.⁶⁷

3.2. Erandlikud asjaolud

Kohtupraktikas esineb juhtumeid, kus kohtud on leidnud, et asjas **puuduvad erandlikud asjaolud** ja jätnud seetõttu lähedase isiku mittevahalise kahju hüvitise nõude rahuldamata. Üldjoontes analüüsi autor nõustub kohtupraktikas kajastatud põhjendustega, et puuduvad erandlikud asjaolud. Seevastu ei nõustu analüüsi autor **kriminaalasjas 1-19-1175** ringkonnakohtu selgitustega. Ringkonnakohus tühistas maakohtu otsuse mittevahalise kahju rahuldamise osas, leides, et oma lähedase isiku laiba nägemine sündmuskohal ei ole erandlik asjaolu. Maakohus rahuldab kannatanu mittevahalise kahju hüvitise nõude. Süüdistatav tunnistati süüdi KarS § 422 lg 2 punkti 1 järgi selles, et ta juhtis mootorsõidukit joobeseisundis ja ületas kiirust, mistõttu ta kaotas juhitavuse mootorsõiduki üle. Kaldudes vastassuunavööndisse, sõitis süüdistatav otsa sõidutee ääres liikunud kannatanule, kes suri.⁶⁸

⁶⁵ TlnRKo 03.09.2018, 1-16-10601. Vt veel nt HMKo 13.09.2018, 1-18-3503. Tallinna Ringkonnakohtu otsusega tühistati maakohtu otsus mittevahalise kahju hüvitise välja mõistmata jätmise osas ja ringkonnakohus rahuldab kannatanu nõude täielikult.

⁶⁶ Tegemist on enne RKKKo [1-18-7833/63](#) tehtud lahendiga.

⁶⁷ HMKo 27.08.2019, 1-19-5742 ja TlnRKo 31.10.2019, 1-19-5742.

⁶⁸ TMKo 07.01.2020, 1-19-1175.

Ringkonnakohus leidis, et kuigi tegemist oli liiklusõnnetuse tagajärjel hukkunud isiku õega, siis ei nähtunud, kui tihti nad omavahel suhtlesid. Täiendavalt leidis ringkonnakohus aga, et **erandlikuks asjaoluks ei saa pidada laiba nägemist sündmuskohal**. Ringkonnakohus selgitas, et esiteks juhtub ilmselt üsna tihti seda, et keegi saab õnnetusest teada, kiirustab sündmuskohale ja näeb seal oma lähedase laipa. Teiseks on aga keeruline näha mingit tõsist (emotsionaalset või sisulist) erisust selles, kas inimene näeb oma lähedase elutut keha kohe sündmuskohal või nt alles surnukuuris.⁶⁹ Analüüsi autor leiab, et maakohtu seisukoht, et tegemist oli erandliku asjaoluga, on ühiskonna õiglustunnet rohkem arvestatav.⁷⁰

Analüüsi autori hinnangul **ei ole kohtupraktika ka erandliku asjaolude tuvastamisel ühtlane**. Nii ei pidanud kohtud **kriminaalasjas 1-18-3901** erandlikuks asjaoluks kannatanu esindaja väidet, et isa ootamatu surm tekitas lastele suurt hingelist valu ja kannatust. Kannatanu esindaja hinnangul just jäädavalt kadunud suhtluse puudumine isaga ja isa toe puudumise tõttu kadunud turvatunne on lapsele iseenesest sellise kannatuse tekitajaks ning erandlikuks asjaoluks. Ringkonnakohus ei nõustunud sarnaselt maakohtuga kannatanu esindaja selliste argumentidega ning osundas, et VÕS § 134 lg 3 mõttes ei ole erandlikuks asjaoluks surm kui selline, vaid sellega peavad kaasnema täiendavad asjaolud, mis õigustavad mittevaralise kahju eest hüvitise väljamõistmist. Lähedase inimese kaotus ja sellega kaasnev lein ning kaotusvalu kui selline ei ole erandlikuks asjaoluks, sest need kaasnevad paratamatult iga inimese surmaga. Lapse puhul hukkunud isaga suhtluse, vanemliku toetuse ja hoolitsuse kadumine vanema surmaga on paratamatult kaasnev tagajärg.⁷¹ Seevastu **kriminaalasjas 1-18-6430** oli kohtu hinnangul erandlikuks asjaoluks alaealiste laste ilma jäämine oma ainsast vanemast, s.o emast ja üks lastest vajas psühhiaatrilise erialaettevalmistusega spetsialisti nõustamisteenust ema surma tagajärgedega toimetulekuks. Kohus rõhutas, et ei ole võimalik eirata asjaolu, et lapse normaalseks arenguks ja kasvamiseks on kõige tähtsam lapse turvatunne, mida saadakse läbi oma vanemate, perekonna. Lapsed jäid aga ilma oma ainsast vanemast, oma emast. Seega on laste turvatunne kuriteo tõttu jäädavalt hävitatud ja rikutud. Ka see asjaolu oli antud kaasuse valguses kohtukoosseisu hinnangul erandlikuks asjaoluks, mis põhjendab mittevaralise kahju väljamõistmist. Ka pidas erandlikuks asjaoluks kohus seda, et vanem laps pidi hoolitsema osaliselt noorema eest, leides, et ta ei saa tegeleda seetõttu tavapärase noorele inimesele omaste tegevustega.⁷²

Maakohus on **kriminaalasjas 1-18-3788** pidanud erandlikuks asjaoluks analüüsi autori hinnangul põhjendatult senisest kohtupraktikast mõnevõrra irduvalt **kannatanu ja lähedase isiku 60 aastat kestnud kooselu**. Kohus leidis, et selle aja jooksul kasvasid kannatanu ja lähedane isik nii kokku, et kõik elulised tegevused jaotusid nende vahel enam kui 60 aasta jooksul selliselt, et ootamatult üksi jäänud lähedane isik tunneb end täiesti abituna. Kohus pidas oluliseks rõhutada ka asjaolu, et kannatanu ja lähedane isik elasid koos läbi Nõukogude Liidu lagunemise, Eesti Vabariigi iseseisvumise ja kogu senise elu pea peale pöördumise, olles sel ajal 50ndates eluaastates (s.o eas, kus suurte muutustega toimetulek on juba raske ja hirmutav). Kogu selle väga pika ja muutuste rohke aja jooksul, kus liiguti koos läbi erinevate ajastute ja ühiskondade, tagas kannatanu lähedase isiku elus teatava järjepideva stabiilsuse ja

⁶⁹ TrtRKo 08.05.2020, 1-19-1175.

⁷⁰ TMKo 17.02.2020, 1-19-4018.

⁷¹ Sarnaselt vt ka HMKo 11.10.2018, 1-18-3901 ja TlnRKo 26.02.2019, 1-18-3901. Maakohus ei pidanud erandlikuks asjaoluks seda, et kannatanu sõitis bussiga mööda liiklusõnnetuse sündmuskohast ja nägi aknast teel inimest lebamas. Kartes, et see on tema õde, helistas ta sihtkohta jõudes oma vennale ja selgitas nähtut. Vend ütles, et politsei oli käinud ja liiklusõnnetuses oligi hukkunud nende õde. Kuivõrd kannatanu kriminaalasjas antud ütluste kohaselt tekkis tal bussiga sündmuskohalt möödudes aimdus, et hukkunu võib olla tema õde, millele ta sai alles hiljem koju jõudes telefoni teel vennaga rääkides kinnitust, puudus maakohtu hinnangul ruumiline ja täielikult teadvustatud lähedus hukkunu ja sündmuskohaga, s.o kuriteosündmuse vahetu pealt nägemine kui erandlik asjaolu VÕS § 134 lg 3 mõttes. Vt ka viidatud RKTko [3-2-1-19-08](#), p 15-17.1

⁷² VMKo 02.07.2019, 1-18-6430.

turvalisuse. Kohus pidas üldteada asjaoluks, et nii kaua koos elanud lähedased inimesed moodustavad juba objektiivselt sellise koosluse, mis toimib sotsiaalses ja psühholoogilises mõttes teatud määral ühtse organismina. Sellise pikaajalise paarisuhte puhul ei ole ühe paarilise surma mõju väga palju erinev sellest, kui inimene kaotab tüki iseendast. Seetõttu leidis kohus, et on olemas erandlikud asjaolud, sest enamasti ei ole lähedased suhted nii püsivad ega seega ka lähedase surm ellujäänu jaoks olemuslikult nii destrukttiivne. Kohus juhtis ka tähelepanu sellele, et ei ole välistatud küüniline vastuväide, et nii pika kooselu puhul ja nii kõrges eas tuleks arvestada juba paratamatult paarilise läheneva surmaga ning seetõttu ei juhtunud antud juhul midagi, mida poleks niikuinii olnud juhtumas. Kohus rõhutas aga, et **just kuritegelik surm koosmõjus pikaajase lähisuhte ootamatu katkemisega tingis selle, et lähedase isiku vaimne tasakaal on häiritud ja füüsiline tervis käis järsult alla.**⁷³

Kriminaalasjas 1-18-6430 pidas maakohus esmalt erandlikuks asjaoluks seda, et lähedane isik pidi matma oma lapse ja see oli kohtu hinnangul loodusseaduse vastane. Lisaks oli lähedane isik see, kes avastas kuriteosündmuse toimumise, helistas häirekeskusesse ja tajus vahetult sündmuskohal viibides selle asjaolusid. Erandlikuks asjaoluks pidas kohus ka seda, et lähedase isiku eestkoste ja hoolduse alla jäid tapetu hooldust vajavad lapsed, kellest üks oli lapsealine. Täiendavalt oli kohtu hinnangul erandlikuks asjaoluks alaealiste laste ilma jäämine oma ainsast vanemast.⁷⁴

Kriminaalasjas 1-18-3503 pidas maakohus erandlikuks asjaoluks seda, et lähedane isik käis oma poega haiglas pärast liiklusõnnetust igapäevaselt vaatamas ja nägi pealt, kuidas pojal haiglas süda kahel korral seiskus ja andis loa elu toetavate seadmete väljalülitamiseks.⁷⁵

3.3. Hüvitise suuruse kindlaksmääramisel arvestatavad asjaolud

Analüüsi autor leiab, et **kohtud ei põhista alati piisaval määral hüvitise suuruse kindlaksmääramisel arvestatavaid asjaolusid.** Kohtud piirduvad paljudel juhtudel üldiste asjaolude väljatoomisega, kuid ei analüüsi konkreetseid kaasuspõhiseid asjaolusid ja vähendavad hüvitise suurust. Nii on näiteks **kriminaalasjas 1-18-3095** maakohus põhjendanud kannatanu nõudest väiksemas ulatuses mittevaralise kahju hüvitise väljamõistmist. Maakohus leidis, et arvestades kannatanule tekitatud vigastuste raskust ja sellega tekitatud valu, kannatuste suurust, rikkumise raskust ja ulatust, vigastusega kaasnenud elukvaliteedi langust aga samuti väljakujunenud kohtupraktikat, on mittevaralise kahju hüvitamiseks õiglane süüdistatavalt kannatanu kasuks välja mõista 1 000 eurot. Kohus oli seisukohal, et antud summa põhjendatud, mõistlik ning kooskõlas ühiskonna heaolutasemega.⁷⁶

Seevastu on maakohus **kriminaalasjas 1-17-10925** vägagi põhjalikult analüüsinud hüvitise suuruse kindlaksmääramise asjaolusid. Maakohus arvestas hüvitise suuruse kindlaksmääramisel esmalt tekitatud kehavigastuse tagajärgi kannatanule (füüsiline valu vigastusest, operatsiooniga ning elukvaliteedi langusega kaasnenud ebamugavustunne) ja nende ulatust. Kohus märkis, et kuigi peavigastuse tõttu tundis kannatanu valu ning kuigi tal tuli käia operatsioonil, mis tekitas talle täiendavaid ebameeldivusi, jäid kannatanu füüsilised kui ka vaimsed kannatused pigem mõõdukaks. Samuti tekitas süüdistatav kannatanule kehavigastuse ühekordse tahtliku käitumisaktiga. Seejuures on kriminaalasja materjalidega

⁷³ VMKo 05.07.2018, 1-18-3788.

⁷⁴ VMKo 02.07.2019, 1-18-6430.

⁷⁵ HMKo 15.10.2018, 1-18-4653.

⁷⁶ VMKo 11.07.2018, 1-18-3095. Vt sarnaselt veel nt HMKo 11.12.2018, 1-18-3822, kuigi analüüsi autorile tundub, et kohus arvestas teistele kannatanutele väljamõistetud hüvitistest, kes esitasid oluliselt väiksemaid nõudeid. Vt veel nt HMKo 10.01.2019, 1-18-6414; TMKo 18.04.2019, 1-18-8872; PMKo 01.04.2019, 1-18-1495; HMKo 09.08.2019, 1-19-3791, PMKm 31.10.2019, 1-19-8436; VMKo 20.11.2019, 1-19-701.

tõendamist leidnud, et tegu oli naabrite vahelise tüliga, mis lõppes sellega, et süüdistatav löi kannatanut pähe, mille tagajärjel sai viimane kergeid kehavigastusi.⁷⁷

Kohtud on hüvitise suuruse kindlaksmääramisel arvestanud mh **süüdistatava majanduslikku olukorda**⁷⁸, **puhtsüdamlikku kahetsust**⁷⁹. Samuti on kohtupraktikas arvestatud hüvitise suuruse kindlaksmääramisel asjaolu, et **süütegu oli toimepandud ettevaatamatusest**.⁸⁰ Lisaks on kohtud arvestanud **kannatanu enda käitumist**, näiteks olukorras, kus kannatanud olid eelnevalt filminud alasti abitus seisundis tütarlast ja videot teiste inimestega jaganud⁸¹ või kui kannatanu saadab süüdistatavale lähedale isikule ebasünda foto, provotseerides sel viisil süüdistatavat⁸². **Kannatanu enda riski võtvat käitumist** on maakohus arvestanud olukorras, kus kannatanu istus teadvalt purjus juhi autosse ja jättis turvavöö kinnitamata⁸³ ja näiteks ka siis, kui kannatanu läheb süüdistatava kokku saama, teades, et võib tekkida kaklus⁸⁴.

Analüüsi autor leiab, et **ilma kohtupraktikas väljakujunenud hüvitismäärasid analüüsimata** ei tohiks siiski kohtud vähendada nõutud mittevahalise kahju hüvitise määra.⁸⁵ Nii näiteks on maakohus **kriminaalasjas 1-19-7782** toonud välja põhjaliku ülevaate kohtupraktikast mittevahalise kahju hüvitiste kohta sarnastes asjades.⁸⁶ Muidugi tuleb nõustuda maakohtu seisukohaga, et kohtud ei saa lähtuda statistilisest keskmisest, vaid iga nõude esitamise taga on erinevad isikud, erinevad asjaolud ja erinevad tagajärjed ning mõjud nii kannatanule endale kui ka tema lähedastele, kuivõrd kannatanu elukvaliteedi langus ei mõjuta ainult kannatanu elukvaliteeti, vaid ka tema lähedaste elukvaliteeti, mistõttu tuleb igale juhtumile läheneda individuaalselt.⁸⁷

Samuti ei piisa analüüsi autori hinnangul kohtulahendis **üksnes viidetest olemasolevale sarnasele praktikale**, vaid tuleks avada võrreldava kohtupraktika sisu. Nii näiteks on maakohus **kriminaalasjas 1-18-4301**, millega lõpetati süüdistatava suhtes kriminaalmenetlus oportuniteediga, vähendanud kannatanu esindaja nõutud hüvitise suurust leides, et nõutud mittevahaline kahju on liialt suur. Kohus leidis, et arvestades kohtupraktikat (kriminaalasjad nr 1-14-10991, 1-16-3356, 1-16-11460) ja kuriteo asjaolusid (tekitatud vigastusi), on põhjendatud süüdistatavalt välja mõista mittevahalise kahju hüvitisena 500 eurot. Süüdistatava suhtes lõpetati menetlus selles, et ta löi alaealist kannatanut rusikaga näo piirkonda vastu vasakut põsesarna, millega põhjustas kannatanule füüsilist valu ja tervisekahjustuse – pindmise peavigastuse.⁸⁸ Maakohus on küll viidanud kohtupraktikale, kuid analüüsi autori hinnangul võinuks lahendist nähtuda, milline see kohtupraktika siis tegelikkuses oli ja kas see hüvitis vastab ühiskonna heaolu tasemele. Analüüsi autor juhib tähelepanu asjaolule, et tegemist oli siiski analüüsi perioodi jooksul tehtud kriminaalmenetluse lõpetamisel väljamõistetud keskmistest hüvitistest kordades suurema hüvitisega.

Veel leiab analüüsi autor, et kohtud peaksid arvestama **võrreldava kohtupraktika puhul, kui kaua on möödunud võrdluseks olevast kohtupraktikast ning millised asjaolud ja millises**

⁷⁷ TMKo 20.06.2018, 1-17-10925. Vt ka näiteks TrtRKo 15.06.2018, 1-17-11794, millega ringkonnakohus tühistas maakohus otsuse mittevahalise kahju hüvitise suuruse osas ja mõistis välja suurema hüvitise. Vt ka veel HMKo 15.10.2018, 1-18-4653 ja PMKo 15.10.2018, 1-18-5228 ning HMKo 06.02.2019, 1-18-7603.

⁷⁸ TrtRKo 11.09.2019, 1-19-465.

⁷⁹ HMKo 18.10.2018, 1-18-770; HMKo 10.09.2019, 1-19-6001.

⁸⁰ Vt nt HMKo 12.03.2019, 1-18-9661.

⁸¹ HMKo 07.05.2019, 1-19-1908.

⁸² HMKo 04.11.2019, 1-19-2427.

⁸³ TMKo 28.12.2018, 1-18-4969.

⁸⁴ HMKo 10.09.2019, 1-19-6001.

⁸⁵ Vt nt PMKo 29.11.2019, 1-19-8104; HMKo 18.03.2020, 1-20-982.

⁸⁶ VMKo 03.03.2020, 1-19-7728.

⁸⁷ HMKo 22.05.2020, 1-10-2281.

⁸⁸ PMKm 04.06.2018, 1-18-4301. Vt veel nt HMKo 29.05.2019, 1-18-1652.

ulatuses võivad hüvitise suurust mõjutada. Näiteks **kriminaalasjas 1-19-7286** on kohus vähendanud kannatanu nõuet, võrreldes olemasolevat olukorda varasema, 2014. ja 2016. a kohtupraktikaga.⁸⁹ **Kriminaalasjas 1-19-1908** on kohus seevastu, tuginedes varasemale praktikale, selgitanud, et tuleb arvestada **elukalliduse tõusuga** hüvitise suuruse määramisel.⁹⁰ Analüüsi autor leiab, et vaieldamatult peaksid kohtud arvestama, et hüvitise määrad varasematest aastatest ei pruugi olla enam praegusel ajal õiglased.

Samamoodi peavad kohtud arvestama, et **praktika oleks võrreldav.** Nii näiteks ei saa mõrvakatse korral viidata Riigikohtu varasemas analüüsis kehalise väärkohtlemisena kvalifitseeritud süütegude keskmistele hüvitistele nagu seda on teinud kohus **kriminaalasjas 1-19-3785.**⁹¹

3.4. Hüvitise suuruse kujunemine

Esmalt leiab analüüsi autor, et **kohtupraktika ei ole ühtlane mittevaralise kahju hüvitise suuruse** määramise osas. Näiteks on kergema tervisekahjustuse tekitamise eest maakohus lühimenetluse **kriminaalasjas 1-19-8104** mõistnud välja näiteks 600 eurot mittevaralise kahju hüvitiseks.⁹² Analüüsi autori hinnangul olulisemalt suurema valu ja tervisekahjustuse tekitamise (süüdistatav löi kannatanut vähemalt 10 korral jalaga pea piirkonda, tekitades kannatanule kuklale haava, mõlema silma ümbruse hematoomid, ninal hematoomi, kaelal hematoomi, vasaku silma all ja paremal põsel nahamarrastusi ning hindamisraskusi) eest on maakohus üldmenetluse **kriminaalasjas 1-18-9787** seevastu mõistnud välja 300 eurot mittevaralise kahju hüvitiseks. Seejuures luges kohus üldteada asjaoluks selle, et alkohol tuimestab valu ja arvestas seda hüvitise suuruse määramisel.⁹³

Veelgi enam, kohus rahuldab täielikult kannatanu nõude ja mõistis süüdistatavalt mittevaralise kahju hüvitiseks välja 15 000 eurot **kriminaalasjas 1-18-7683**. Süüdistatav löi kannatanut ühe korra vastu paremat silma, põhjustades kannatanule tervisekahjustuse kestvusega vähemalt neli kuud. Süüdistatava tegevuse tagajärjel kaotas kannatanu löögi saanud silmast hiljem täielikult nägemise. Kahju suurust põhjendaski kohus sellega, et lisaks füüsilisele kehavigastusele põhjustas süüdistatav kannatanule elukvaliteedi languse ühest silmast nägemise kadumisega.⁹⁴ Sarnaste asjaoludega olukorras on maakohus üldmenetluse **kriminaalasjas 1-18-8374** mõistnud välja kohtu äranägemisel 3 000 eurot mittevaralise kahju hüvitiseks. Süüdistatav löi kannatanut näkku, põhjustades kannatanule tervisekahjustuse kestvusega vähemalt neli kuud. Kohtuotsuse põhjustest nähtuvalt ei olnud kannatanu silmanägemine ühest silmast taastunud ka kaks ja pool aastat pärast kuritegu. Kohus leidis, et kannatanu üleelamised ja tema hingeline valu on olulised ja saadud vigastuse tõttu on oluliselt langenud tema elukvaliteet (kannatanu kaotas osaliselt töövõime ja sissetuleku ning ei saanud enam tegeleda endiste harrastustega).⁹⁵

⁸⁹ PMKm 23.09.2019, 1-19-7286. Vt veel nt VMKo 11.07.2018, 1-18-3095, TMKo 20.06.2018, 1-17-10925; TMKo 23.04.2019, 1-18-10374; PMKo 04.06.2019, 1-19-2078.

⁹⁰ HMKo 07.05.2019, 1-19-1908.

⁹¹ Vt nt VMKo 08.10.2019, 1-19-3785; VMKo 21.01.2020, 1-19-6138. Viimati toodud näite puhul ringkonnakohus küll tühistas maakohtu otsuse ja mõistis suurema hüvitise. Ringkonnakohus analüüsis väga põhjalikult erinevat kohtupraktikat, leides kokkuvõttes, et tuleb välja mõista sarnaste asjaolude alusel kohtupraktikas väljamõistetud hüvitise määr (TrtRKO 19.08.2020, 1-19-6138). Vrdl nt HMKo 12.02.2020, 1-19-5631, milles maakohus on viidanud Riigikohtu varasemas analüüsis toodud väljamõistetud hüvitiste vahemikule väiksemate ja lühiajaliste vigastuste tekitamise korral.

⁹² PMKo 29.11.2019, 1-19-8104.

⁹³ PMKo 18.02.2020, 1-18-9787.

⁹⁴ HMKo 20.02.2019, 1-18-7683.

⁹⁵ Vt ka VMKo 03.04.2019, 1-19-1399. Kannatanu nõudis 2000 eurot sarnastel asjaoludel ja kohus rahuldab nõude täielikult. Maakohus loetles kohtuotsuses seejuures hulgaliselt näiteid sarnastest kriminaal- ja tsiviilasjadest, kus oli mõistetud välja suuremaid hüvitisi.

Suurimad hüvitis mõisteti välja inimkaubanduse eest **kriminaalasjas 1-18-6116**, milles kõikidelt süüdistatavatelt mõisteti kokku välja 100 000 eurot ühele kannatanule⁹⁶ ja surma ettevaatamatu põhjustamise eest **kriminaalasjas 1-18-3978**, milles mõisteti lähedasele isikule 20 000 eurot mittevaralise kahju hüvitiseks.⁹⁷

Suurim keskmine hüvitis mõisteti välja tapmis- ja mõrvakatse asjades, kus keskmine hüvitis oli 16 833 eurot ja **suurim mediaanhüvitis** tapmis- ja mõrvaasjades, kus mediaan oli 10 000 eurot. Samas olid märkimisväärselt kõrged hüvitised ka sõidukijuhhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitumisnõuete rikkumise eest (KarS § 422 järgi oli keskmine hüvitis 7 000 eurot ja mediaan 5 000 eurot; KarS § 423 järgi oli keskmine hüvitis 6 443 eurot ja mediaan 5 000 eurot). Liiklusõnnetuse tagajärjel tekkinud kahju hüvitised on analüüsi autori hinnangul ilmselt suuremad muuhulgas seetõttu, et liikluskindlustus vastutab solidaarselt kahju tekitajaga kahju hüvitamise eest, mistõttu on kahju hüvitise reaalne kättesaamine kannatanu jaoks kindlam.

Samuti juhib analüüsi autor tähelepanu sellele, et **keskmine ja mediaanhüvitis sõltuvad muuhulgas sellest, kui suurt mittevaralise kahju hüvitist kannatanu nõuab**. Näiteks olukorras, kus kannatanu nõuab senises kohtupraktikas keskmiseks hüvitiseks peetud hüvitisest väiksemat summat, mõjutab see keskmise ja mediaanhüvitise kujunemist, sest kohus ei saa suuremat hüvitist, kui kannatanu on nõudnud, välja mõista. Näiteks **kriminaalasjas 1-17-11874** põhjustas süüdistatav ettevaatamatusest kannatanule raske tervisekahjustusena sääreluu ülaotsa killulise nihkumisega murru. Kannatanu nõudis mittevaralise kahju hüvitisena 800 eurot ja kohus, viidates oluliselt suurematele keskmistele ja mediaanhüvitistele varasemast analüüsist, rahuldab kannatanu nõude.⁹⁸

Analüüsi autor leiab veel, et **kui süüdistatav nõustub kokkuleppemenetlusega ja nõustub kohtus kokkuleppe tingimustega, siis võtab ta hagi õigeks**, kuna KrMS § 245 lg 1 punkti 11 kohaselt märgitakse kokkuleppesse muuhulgas süüdistatava vastu esitatud tsiviilhagi alus ja ese. Ka sellisel juhul ei ole kohtul diskretsiooni hüvitise suuruse osas. Nii on ka kehalise väärkohtlemise puhul just kokkuleppemenetluses väljamõistetud hüvitised kõige suuremad. Üld- ja lühimenetluses seevastu on maakohtud olnud aktiivsed ise hüvitise suuruse kindlaksmääramisel. **Ka hagi õigeksvõtt mõjutab mittevaralise kahju hüvitise suuruse kujunemist**.

Kokkuvõttes leiab analüüsi autor, et mittevaralise kahju hüvitised ei ole ühtlased ja keskmise ning mediaanhüvitise määra kujunemine sõltub paljudest erinevatest asjaoludest, sh sellest, kui palju kannatanu mittevaralise kahju hüvitiseks nõuab ja kui kindel on hüvitise reaalne kättesaamine.

3.5. Asjaolude tõendamine

Kannatanute jaoks on oluline, et nad esitaksid kõik mittevaralise kahju hüvitise aluseks olevad tõendid võimalikult varakult. Vastasel juhul võib tsiviilhagi jääda rahuldamata osas, milles kannatanu ega prokurör tõendeid ei ole esitanud.⁹⁹

⁹⁶ TMKo 05.06.2019, 1-18-6116.

⁹⁷ HMKo 21.11.2018, 1-18-3978.

⁹⁸ HMKo 16.10.2018, 1-17-11874. Vt veel nt HMKo 28.03.2019, 1-18-8799; VMKo 03.04.2019, 1-19-1399; TMKo 24.10.2019, 1-19-3763; TMKo 21.01.2020, 1-19-7552.

⁹⁹ Vt nt VMKo 02.07.2018, 1-18-2533; HMKo 11.10.2018, 1-18-3901; PMKo 14.11.2019, 1-19-8177.

Analüüsi autor juhib siinjuures tähelepanu **Tartu Ringkonnakohtu kriminaalasjas 1-19-7746** antud selgitusele kohtu poolt mittevaralise kahju hüvitise lahendamise ja kannatanu tõendamiskoormise kohta:

1) Kui hagi tuginetakse kõigile neile tervisekahjustustele, mis on ära toodud süüdistuses, ja lisaks veel mingitele tervisekahjustustele (st sellistele, mida süüdistuses välja toodud pole), peab kohus hagi üle otsustamisel lähtuma hagi märgitust: ta võib hagi rahuldamisel (ja kahjuhüvitise suuruse kindlaksmääramisel) toetuda ka süüdistusest väljapoole jäävatele tervisekahjustustele. Nii on näiteks võimalik, et A-le esitatakse süüdistus B-le löömise läbi valu (KarS § 121 lg 1 alt 2) ja kõrvamarrastuse (KarS § 121 lg 1 alt 1) tekitamise eest – B aga tugineb oma tsiviilhagis mitte üksnes sellele, et ta tundis valu ja et tema kõrvale tekkis marrastus, vaid väidab sedagi, et tema kõrvakuulmine löögi tõttu halvenes. Niisugusel juhul tõendab prokuratuur üksnes valu ja kõrvamarrastuse tekkimist. Kõrvakuulmise halvenemist peab aga tõendama B. Kui B-l õnnestub see ära tõendada, peab kohus kahjuhüvitise suuruse paika panemisel võtma arvesse ka kõrvakuulmise halvenemist – ehkki see ei olnud süüdistuse osa.

2) Kui süüdistus on tsiviilhagist mahukam, ei saa tugineda hagi lahendades tsiviilhagist väljapoole jäävatele süüdistuses näidatud tagajärgedele vähemati sellisel juhul, kui kannatanu annab selgelt mõista, et tema seda ei soovi. Teoreetiliselt on nt mõeldav järgmine stsenaarium. Prokuratuur on esitanud A-le süüdistuse B-le näkku löömise läbi valu (KarS § 121 lg 1 alt 2) ja ninaverejooksu (KarS § 121 lg 1 alt 1) tekitamises. B aga ei soovi häbi tõttu vabatahtlikult väita, et temal hakkas A löögist valus, ja tugineb oma hagi üksnes verejooksu tekkimisele. Kohus tunnistab A süüdi nii B-le valu kui ka ninaverejooksu tekitamises. Ehkki ka pelka valu saab pidada VÕS § 1045 lg 1 p-s 2 nimetatud tagajärjeks¹⁰⁰, kujutaks niisugusel juhul hagi raamest väljumine endast TsMS §-ga 439 lubamatut kohtulikku aktivismi, mida ei saaks õigustada ka kriminaalmenetluse omapäradega. Seega saaks kohus hagi üle otsustamisel tugineda üksnes sellele, et A tekitas B-le verejooksu – valu põhjustamine tuleb aga kõrvale jätta.¹⁰¹

3.6. Kehavigastuste ja valu puudumisel väljamõistetud mittevaralise kahju hüvitised

Kuigi üldjuhul mõistetakse kriminaalasjades mittevaralise kahju hüvitis välja olukorras, kus kannatanule on tekitatud kehavigastus või põhjustatud kannatanu surm, siis kohtupraktikast tuleneb, et kohtud mõistavad mittevaralise kahju hüvitisi vähestel juhtudel välja ka siis, kui kannatanule ei ole tekitatud kehavigastust ega põhjustatud kannatanu surma.

Tegemist on näiteks ähvardamise juhtumite¹⁰², avaliku korra raskete rikkumiste¹⁰³, kuid ka süüdamistega¹⁰⁴. **Kriminaalasjas 1-18-6997** mõisteti mittevaraline kahju välja olukorras, kus kannatanule ei tekitatud kehavigastust, kui süüdistatav tema kõrvale asfaldile tulistas. Kohus võttis summa suuruse otsustamisel arvesse, et kannatanul puudusid tervisekahjustused, et ta ei tundnud isegi valu, kui asfalditükid talle vastu jalgu lendasid (vähemalt ei ole ta maininud valu tundmist), et tegemist oli üksnes hingelise üleelamisega, šokiga. Sellises olukorras pidas kohus mõistlikuks mõista mittevaralise kahju hüvitiseks 500 eurot.¹⁰⁵ Analüüsi autor juhib siinjuures tähelepanu sellele, et kohus on ilmselt pidanud silmas kehavigastuste puudumist, mitte tervisekahjustuse puudumist. **Kriminaalasjas 1-18-8872** rahuldas maakohus osaliselt kahe kannatanu nõuded ja mõistis ühele kannatanule 4 000 eurot ja teisele 1 000 eurot mittevaralise

¹⁰⁰ Vt RKKKo [1-18-7833/63](#), p-d 20–29.

¹⁰¹ TrtRKO 06.05.2020, 1-19-7746.

¹⁰² TMKo 18.04.2019, 1-18-8872.

¹⁰³ Nt HMKo 18.09.2019, 1-18-6997.

¹⁰⁴ TMKo 18.04.2019, 1-18-8872.

¹⁰⁵ HMKo 18.09.2019, 1-18-6997.

kahju hüvitist. Kohus mõistis seejuures ühele kannatanule 1 000 eurot mittevaralise kahju hüvitise välja **kodu puutumatus rikkumise eest**,¹⁰⁶ kuigi kannatanu rõhutas ka pereelu häiritusele ja asjaolule, et süütamisega hävitas süüdistatav tema elutöö ning olukord on talle emotsionaalselt raske olnud.¹⁰⁷

Analüüsi autori hinnangul võiksid kannatanud rohkem esitada mittevaralise kahju hüvitiste nõudeid toodud olukordades. Iseenesest näitab kohtupraktika, et kuriteo toimepanemise tagajärjena võib kannatanul tekkida mõni vaimse tervise häire, st tervisekahjustus ka siis, kui kannatanule kehavigastust ei tekitatud,¹⁰⁸ kuid kohtupraktika sellistel juhtudel on pigem harv.

3.7. Kaastäideviimine ja solidaarvõlgnikud

Kriminaalasjas 1-19-2385 tõusetus küsimus, kuidas **suhestub karistusõiguslik kaastäideviimine ja tsiviilõiguslik solidaarvastutus**, kui tegemist on röövimisega kaastäideviimise vormis. Röövimise puhul võivad kaastäideviimise korral erinevad isikud realiseerida erinevaid koosseisutunnuseid, s.o näiteks üks realiseerib asja äravõtmise, teine aga vägivalda. Kriminaalasjas leidis kohus, et kaastäideviimise korral vastutab üks isik teise poolt faktiliselt tehtu eest nii, nagu ta oleks seda ise teinud ja mõistis kolmelt süüdistatavalt solidaarselt välja mittevaralise kahju. Kolmest süüdistatavast üks kasutas kannatanu suhtes vägivalda ja põhjustas tervisekahjustuse. Analüüsi autori hinnangul ei saa **karistusõiguslik kaastäideviimine tuua automaatselt kaasa solidaarvastuse tsiviilõiguslikult**, kuna solidaarvõlgnike puhul on nõutud, et kohustus kahju hüvitamiseks peab olema tekkinud mitmel isikul (VÕS § 65 lg 1) ja VÕS § 137 lõike 1 kohaldamise eelduseks on see, et iga kostja vastutaks ka eraldi sama kahju hüvitamise eest.¹⁰⁹ Analüüsi autor leiab, et kui kõik kaastäideviijad oleksid rakendanud kannatanu suhtes vägivalda, oleks õigustatud neid käsitleda solidaarvõlgnikena. Nii on kohtupraktikas ka toimitud, kui näiteks mitu süüdistatavat korraga kannatanut peksavad.¹¹⁰

---

¹⁰⁶ RKTko [3-2-1-159-02](#).

¹⁰⁷ TMKo 18.04.2019, 1-18-8872.

¹⁰⁸ Vt nt HMKo 18.09.2019, 1-18-6997.

¹⁰⁹ Vt nt RKTko [3-2-1-116-16](#).

¹¹⁰ TrtRKo 15.06.2018, 1-17-11794.

KOKKUVÕTE

- Analüüsi autor leiab, et kohtud ei põhista alati piisaval määral hüvitise suuruse kindlaksmääramisel arvestatavaid asjaolusid. Kohtud piirduvad paljudel juhtudel üldiste asjaolude väljatoomisega, kuid ei analüüsi konkreetseid kaasuspõhiseid asjaolusid ja vähendavad hüvitise suurust.
- Analüüsi autori hinnangul ei ole kohtupraktika mittevaralise hüvitise suuruse määramise osas ühtlane. Nii esineb juhtumeid, kus sarnastel asjaoludel mõistetakse välja väga erinevas määras hüvitisi (näiteks raske tervisekahjustuse puhul ühest silmas nägemise kadumise korral 3 000–15 000 eurot).
- Suurim keskmine hüvitis mõisteti välja tapmis- ja mõrvakatse asjades, kus keskmine hüvitis oli 16 833 eurot ja suurim mediaanhüvitis tapmis- ja mõrvaasjades, kus mediaan oli 10 000 eurot. Samas olid märkimisväärselt kõrged hüvitised ka sõidukijahi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitسنõuete rikkumise eest. Liiklusõnnetuse tagajärjel tekkinud kahju hüvitised on analüüsi autori hinnangul ilmselt suuremad muuhulgas seetõttu, et liikluskindlustus vastutab solidaarselt kahju tekitajaga kahju hüvitamise eest, mistõttu on kahju hüvitise reaalne kättesaamine kannatanu jaoks kindlam.
- Kohtupraktikas esineb näiteid, kus kohus on jätnud põhjendamatu mittevaralise kahju hüvitise välja mõistmata, näiteks olukorras, kus kannatanule on tekitatud tervisekahjustus. Samuti nähtub kohtupraktikast, et üksnes valu tekitava kehalise väärkohtlemise eest ei ole kohtud pidanud võimalikuks mittevaralise kahju hüvitamist. Ka ei tunnista kohtupraktika kannatanul mittevaralise kahju hüvitise saamise õigust üksnes asjaolu tõttu, et vägivallategu nägid pealt tema lapsed.
- Analüüsi autor leiab, et ilma kohtupraktikas väljakujunenud hüvitismäärasid analüüsivõimega ei tohiks kohtud vähendada nõutud mittevaralise kahju hüvitise määra. Samuti ei piisa analüüsi autori hinnangul kohtulahendis üksnes viidetest olemasolevale sarnasele praktikale, vaid tuleks avada võrreldava kohtupraktika sisu. Seejuures tuleb arvestada mh näiteks sellega, et kas võrreldavas praktikas on kannatanu nõue rahuldatud täies ulatuses ja kas see oli seejuures õiglane määr või nõudis kannatanu näiteks miinimummääras hüvitist. Veelgi enam peaksid kohtud arvestama võrreldava kohtupraktika puhul, kui kaua on möödunud võrdluseks olevast kohtupraktikast ning millised asjaolud ja millises ulatuses võivad hüvitise suurust mõjutada. Samamoodi peavad kohtud arvestama, et praktika oleks võrreldav. Nii näiteks ei saa mõrvakatse korral viidata Riigikohtu varasemas analüüsis kehalise väärkohtlemisena kvalifitseeritud süütegude keskmistele hüvitistele.
- Kohtud on hüvitise suuruse kindlaksmääramisel arvestanud mh süüdistatava majanduslikku olukorda, puhtsüdamlikku kahetsust. Samuti on kohtupraktikas arvestatud hüvitise suuruse kindlaksmääramisel asjaolu, et süütegu oli toimepandud ettevaatamatusel. Lisaks on kohtud arvestanud kannatanu enda käitumist, näiteks olukorras, kus kannatanud olid eelnevalt filminud alasti abitus seisundis tütarlast ja videot teiste inimestega jaganud või kui kannatanu saadab süüdistatavale lähedale isikule ebasünda foto, provotseerides sel viisil süüdistatavat. Kannatanu enda riski võtvat käitumist on maakohus arvestanud olukorras, kus kannatanu istus teadvalt purjus juhi autosse ja jättis turvavöö kinnitamata ja näiteks ka siis, kui kannatanu läheb süüdistatava kokku saama, teades, et võib tekkida kaklus.
- Keskmine ja mediaanhüvitis sõltuvad muuhulgas sellest, kui suurt mittevaralise kahju hüvitist kannatanu nõuab. Näiteks olukorras, kus kannatanu nõuab senises kohtupraktikas keskmiseks hüvitiseks peetud hüvitisest väiksemat summat, mõjutab see keskmise ja

mediaanhüvitise kujunemist, sest kohus ei saa suuremat hüvitist, kui kannatanu on nõudnud, välja mõista.

- Analüüsi autori leiab, et kui süüdistatav nõustub kokkuleppemenetlusega ja nõustub kohtus kokkuleppe tingimustega, siis võtab ta hagi õigeks, kuna KrMS § 245 lg 1 punkti 11 kohaselt märgitakse kokkuleppesse muuhulgas süüdistatava vastu esitatud tsiviilhagi alus ja ese. Ka sellisel juhul ei ole kohtul diskretsiooni hüvitise suuruse osas. Nii on ka kehalise väärkohtlemise puhul just kokkuleppemenetluses väljamõistetud hüvitised kõige suuremad. Üld- ja lühimenetluses seevastu on maakohtud olnud aktiivsed ise hüvitise suuruse kindlaksmääramisel.
- Kohtupraktikas on seejuures väljendatud seisukohta, et hüvitise määramisel ei saa lähtuda statistilisest keskmisest, vaid iga nõude esitamise taga on erinevad isikud, erinevad asjaolud ja erinevad tagajärjed ning mõjud nii kannatanule endale kui ka tema lähedastele, kuivõrd kannatanu elukvaliteedi langus ei mõjuta ainult kannatanu elukvaliteeti, vaid ka tema lähedaste elukvaliteeti, mistõttu tuleb igale juhtumile läheneda individuaalselt.
- Asjaolud, mida kohtud on kriminaalasjades pidanud erandlikeks on analüüsi autori hinnangul laiemad, kui on leitud senises kohtupraktikas. Nii näiteks on maakohus pidanud kannatanu ja lähedase isiku 60 aastat kestnud kooselu ja oma abikaasa surmaga kaasnenud negatiivseid tagajärgi erandlikuks asjaoluks, rõhutades seejuures, et just kuritegelik surm koosmõjus pikaajase lähisuhte ootamatu katkemisega tingis selle, et lähedase isiku vaimne tasakaal on häiritud ja füüsiline tervis käis järsult alla.
- Samas ei ole kohtupraktika erandlike asjaolude tuvastamisel ühtne. Nii näiteks on kohus ühel juhul pidanud erandlikuks asjaoluks alaealiste laste ilmajäämist oma ainsast vanemast, rõhutades, et emast ilmajäämisega on jäädavalt rikutud ja hävitatud laste turvatunne. Teisel juhul on aga kohus leidnud, et lapse puhul hukkunud isaga suhtluse, vanemliku toetuse ja hoolitsuse kadumine vanema surmaga on paratamatult kaasnev tagajärg.
- Kannatanud peavad esitama oma nõude aluseks olevad tõendid võimalikult varakult, sest vastasel korral võib hagi jääda rahuldamata. Mittevaralise kahju nõude puhul sõltub kannatanute tõendamiskoormis sellest, millised on süüdistuses toodud tervisekahjustused ning millises ulatuses neist tervisekahjustustest nõuab kannatanu mittevaralise kahju hüvitamist.
- Analüüsi autori hinnangul ei saa karistusõiguslik kaastäideviimine tuua automaatselt kaasa solidaarvastuse tsiviilõiguslikult, kuna solidaarvõlgnike puhul on nõutud, et kohustus kahju hüvitamiseks peab olema tekkinud mitmel isikul (VÕS § 65 lg 1) ja VÕS § 137 lõike 1 kohaldamise eelduseks on see, et iga kostja vastutaks ka eraldi sama kahju hüvitamise eest.

Kokkuvõtteks on toodud tabel, milles on näidatud, kui palju nõudeid ja millises määras kohtud rahuldasiid. Keskmise ja mediaanhüvitise arvutamisel on arvestatud ainult nende kohtuasjadega, milles kohus on mittevaralise kahju hüvitise välja mõistnud.

Säte	Rahuldatud nõuded	Keskmine	Mediaan
KarS §-d 113 ja 114	3	11 000 eurot	10 000 eurot
KarS §-d 113 ja 114 – § 25	6	16 833 eurot	5 500 eurot

KarS § 117 lõike 3	1	20 000 eurot	20 000 eurot
KarS § 118	15	4 153 eurot	3 000 eurot
KarS § 119	2	6 050 eurot	5 000 eurot
KarS § 120	1	500 eurot	500 eurot
KarS § 121	50	588 eurot	500 eurot
KarS § 133	1	100 000 eurot	100 000 eurot
KarS § 141	4	4 125 eurot	5 000 eurot
KarS § 143 ²	1	1 000 eurot	1 000 eurot
KarS § 200	5	760 eurot	1 000 eurot
KarS § 214	2	3 150 eurot	3 150 eurot
KarS § 263	17	1 098 eurot	596,4 eurot
KarS § 404	3	2 167 eurot	1 500 eurot
KarS § 422	5	7 000 eurot	5 000 eurot
KarS § 423	14	6 443 eurot	5 000 eurot

LISA: KOHTUPRAKTIKA TABELID

Selgitused tabeli juurde:

ÜM – Üldmenetlus

LM – Lühimenetlus

KLM – Kokkuleppemenetlus

KLÕP – Kriminaalmenetluse lõpetamine

LEPM – Lepitusmenetlus

Tapmine ja mõrv

Kohtuasja nr	Kohus	Kuupäev	Menetlus liik	Säte	Nõutud hüvitis (eurod)	Hüvitis (eurod)
1-18-1903	HMK	19.02.2019	ÜM	KarS § 114 lg 1 p 1	10000 või kohtu äranägemisel	0
	Lähedane isik ei viibinud kannatanu tapmise ajal sündmuskohal ega näinud pealt tema kannatusi ja piinu.					
1-18-2533	VMK	02.07.2018	ÜM	KarS § 113 lg 1	20000	15000
	Lähedane isik nägi pealt, kuidas süüdistatav tappis tema mehe noaga.					
1-18-3432	VMK	30.05.2019	ÜM	KarS § 113 lg 1	5000	0
	Lähedase isiku surm ja sellega kaasnev lein ning kaotusvalu ei ole erandlikud asjaolud.					
1-18-6430	VMK	02.07.2019	ÜM	KarS § 114 lg 1 p 1	30000	30000 kolmele kannatanule
	<p>Kohus luges erandlikuks asjaoluks selle, et tapeti lähedase isiku laps ja ta avastas kuriteosündmuse toimumise, helistas häirekeskusesse ja tajus vahetult sündmuskohal viibides selle asjaolusid. Samuti tõi tütre surm kaasa olulised muutused elukorralduses, kuna ta jäi oma tütre laste eestkostjaks.</p> <p>Laste suhtes luges kohus erandlikuks asjaoluks emast ilmajäämist, psühhiaatrilist nõustamisvajadust, samuti vanema tütre elukorralduse muudatust, kuna ta pidi teatud ema tegevusi üle võtma.</p>					

1-19-5065	TlnRK	15.04.2020	ÜM	KarS § 113 lg 1 + § 148 lg 1	10000	10000
Süüdistatav tunnistas tsiviilhagi täies ulatuses. Kohus pidas vajalikuks märkida, et erandlikuks asjaoluks on see, et lähedane isik viibis oma ema korteris, kus oli tema ema lehkav laip ja tapja. Ta teadis, mida laibaga oli tehtud, kuigi ta seda kunagi näinud ei olnud.						
Keskmine hüvitis						11000
Mediaanhüvitis						10000

Tapmise ja mõrva katse

Kohtuasja nr	Kohus	Kuupäev	Menetlusliik	Säte	Nõutud hüvitis (eurod)	Hüvitis (eurod)
1-17-11933	HMK	07.12.2018	ÜM	KarS § 114 lg 1 p 3 – § 25 lg 2	30000	30000
Süüdistatav põhjustas tulistamisega kaks kehatüve läbistavat laskehaava, mis tingisid eluohtliku tervisekahjustuse, isik vajab operatiivset ravi ja kannatanu elukorraldus muutus oluliselt.						
1-17-11933	HMK	07.12.2018	ÜM	KarS § 114 lg 1 p 3 – § 25 lg 2	50000	50000
Süüdistatav tulistas kannatanut kõhtu, isik vajab operatiivset ravi ja isiku elukvaliteet langes oluliselt.						
1-18-1204	VMK	07.08.2018	ÜM	KarS § 113 lg 1 – § 25 lg 1, 2	5000	5000
Süüdistatav lõi kannatanut noaga mitu korda rinna, kaela ja näo piirkonda. Kannatanu pidi kohtumenetluse toimumise ajal saama jätkuvalt ravi, sest unearteri vigastuse raviks saeti katki luu, lisaks jäi kannatanu näole arm.						
1-18-3901	HMK	11.10.2018	ÜM	KarS § 114 lg 1 p 3 – § 25 lg 2	6000	6000
Süüdistatav lõi kannatanule noaga ühe korra kaela ja kuuel korral kõhu piirkonda. Kannatanu oli mitu kuud ema hooldusel ja ülalpidamisel, ei saanud enam raskusi tõsta ega teha raskemaid töid, mis vähendas tema sissetulekuid ja halvendas elukvaliteeti.						

1-18-3901	HMK	11.10.2018	ÜM	KarS § 114 lg 1 p 3 – § 25 lg 2	15000	0
	Lähedase isiku surm ja sellega kaasnev lein ning kaotusvalu ei ole erandlikud asjaolud.					
1-19-81	VMK	03.05.2019	ÜM	KarS § 113 lg 1 – § 25 lg 2	5000	5000
	Süüdistatav üritas kannatanut ära tappa, kuid tulistades tema suunas ei tabanud ükski kuul kannatanut. Samas peksis süüdistatav kannatanut, tekitades talle kolm lahtist haava pealael, hematoome ja marrastusi. Kannatanul diagnoositi posttraumaatiline stressihäire ja afekti somatisatsioon.					
1-19-3785	VMK	08.10.2019	ÜM	KarS § 114 lg 1 p 1 – § 25 lg 2	5000	5000
	Süüdistatav lõi kannatanut vähemalt 15 korda kõva tõmbi esemega näkku ja pähe, millega kaasnesid näo- ja koljuluude hulgemurd, rohked põrutushaavad näol ja peas, verevalumid peaju kelmete all. Kannatanul puudus pärast sündmust kõnefunktsioon ja see oli kohtumenetluse ajaks vaid osaliselt taastunud.					
Keskmine hüvitis						16833
Mediaanhüvitis						5500

Surma põhjustamine ettevaatamatusest

Kohtuasja nr	Kohus	Kuupäev	Menetlusliik	Säte	Nõutud hüvitis (eurod)	Hüvitis (eurod)
1-18-3978	HMK	21.11.2018	KLÕP	KarS § 117 lg 3	20000	20000
	Kannatanu hukkus tööülesandeid täites. Juriidiline isik maksis lähedasele isikule mittevahalise kahju hüvitis.					
Keskmine hüvitis						20000
Mediaanhüvitis						20000

Raske tervisekahjustuse tekitamine

Kohtuasja nr	Kohus	Kuupäev	Menetlusliik	Säte	Nõutud hüvitis (eurod)	Hüvitis (eurod)
1-17-11144	HMK	03.08.2018	ÜM	KarS § 118 lg 1 p 2	24000	1500
	Süüdistatav lõi kannatanut käega vastu kõrva, mille tagajärjel kannatanul tekkis traumaatiline kuulmekile rebend, millega kaasnes kuulmislangus kahju saanud kõrvast.					
1-18-2781	PMK	25.09.2018	LM	KarS § 118 lg 1 p 1	2500	2500
	Resolutiivotsus					
1-18-7683	HMK	20.02.2019	ÜM	KarS § 118 lg 1 p 2	15000	15000
	Süüdistatav lõi kannatanut ühel korral rusikaga vastu silma, mille tagajärjel kaotas kannatanu sellest silmast nägemise.					
1-18-8374	HMK	10.04.2019	ÜM	KarS § 118 lg 1 p 2	kohtu äranägemisel	3000
	Süüdistatav lõi kannatanut ühel korral rusikaga vastu silma, mille tagajärjel kaotas kannatanu sellest silmast nägemise.					
1-19-1399	VMK	03.04.2019	LM	KarS § 118 lg 1 p 2	2000	2000
	Süüdistatav lõi kannatanut rusikaga vastu silma ja lõuga, mille tagajärjel kannatanu kukkus ja süüdistatav lõi teda paaril korral jalgadega kehasse. Kannatanul oli näoskeleti luude murd ja silma trauma, mille tagajärjel kaotas kannatanu sellest silmast nägemise.					
1-18-10455	PMK	02.04.2019	LM	KarS § 118 lg 1 p 2	500	500
	Süüdistatav lõi kannatanut kolmel korral rusikaga näkku, põhjustades kannatanule põrutushaava, kahe lõikelamba murdumise koos palatinaalse alveolaarluu murruga. Resolutiivotsus.					
1-19-465	TrtRK	11.09.2019	LM	KarS § 118 lg 1 p 1, 5	23000	10000
	Süüdistatav lõi papinoaga kannatanu paremale põsele, kaelale, paremale labakäele, paremale poole alakõhule ning peenisele hulgaliselt haavu, millest jäid ka armid. Ringkonnakohus leidis, et need ei olnud niivõrd nähtavad, et					

	õigustaksid MK poolt 23 000 eurose mittevahalise kahju hüvitise väljamõistmiseks.					
1-19-2078	PMK	04.06.2019	LM	KarS § 118 lg 1 p 2	kohtu äránágemisel	2000
	Süüdistatavad peksid kannatanut, põhjustades kannatanule hulgaliselt luumurde koos osalise õhkrinnaga, põrutushaavu ja nahaaluseid verevalumeid. Kohus leidis, et iseenesest üldjoontes kannatanul organid töötavad, kannatanu ei kaotanud jäset või muud kehaosa, samuti ei ole tajutavad muutusi tema välimuses vms.					
1-19-3791	HMK	09.08.2019	LM	KarS § 118 lg 1 p 2	9500	3500
	Süüdistatav peksis kannatanut, põhjustades kannatanule marrastusi, ajusise verevalumi koos parempoolse osalise halvatusena, kerge motoorse afaasiaga ning näonärvi osalise halvatusena. Kannatanu kaotas töövõime ja tema tavapärase elulaadis ja igapäevategevustes toimusid muutused.					
1-19-6001	HMK	10.09.2019	LM	KarS § 118 lg 1 p 1	1000	300
	Süüdistatav lõi kannatanut noaga, tekitades kannatanule lüüsisamba kanaliselt ulatuva torke-lõikehaava paremal pool seljas koos lüüsisamba rinnalüüsi vigastusega. Kannatanu ei saanud pool aastat töötada, edasiselt ainult ühe käega, töövõime ei ole taastunud.					
1-19-3763	TMK	24.10.2019	ÜM	KarS § 118 lg 1 p 7	7000 või kohtu äránágemisel	7000
	Süüdistatav lõi kannatanut rusikaga näkku, põhjustades talle peajupõrutuse võrdumisega põrutuskolletega vasakus otsmiku-oimusagaras, hulgaliselt verevalumeid ja luumurde ning ninaselja põrutushaava ja nahamarrastuse. Kannatanu suri vigastustesse. Kannatanu lähedasel on tuvastatud depressiooni sümptomitega segatüüpi ärevushäire, orgaaniline asteenia ning mitteorgaaniline une-ärkveloleku rütmihäire. Süüdistatav suhtus üleolevalt ja ükskõiksel toimepandud teosse.					
1-19-7347	VMK	18.11.2019	LM	KarS § 118 lg 1 p 1	5000	5000
	Süüdistatav lõi kannatanut noaga vähemalt kolm korda, põhjustades kannatanule haava kõhu vasemas küljeosas, vigastamata kõhuõõne siseorganeid ning kaks haava vasema põse piirkonnas. Süüdistatav tunnistas hagi täies ulatuses.					
1-19-7433	HMK	12.02.2020	ÜM	KarS § 118 lg 1 p 1	5000	5000
	Süüdistatav lõi kannatanut noaga, põhjustades kannatanule õlavarrearterit, keskpõidist- ja kodarlunärvi vigastava torke-lõike või lõikehaava paremal küünarliigesel. Süüdistatav tunnistas hagi täies ulatuses.					

1-19-7728	VMK	03.03.2020	ÜM	KarS § 118 lg 1 p-d 1, 2 ja 3	kohtu äränägemisel	3000
Süüdistatav peksis kannatanut käte ja jalgadega näo- ja rindkere piirkonda, põhjustades kannatanule raske psüühikahäire, pehmete kudede põrutuse paremal pool näol, põrutushaava kulmupealse piirkonnas, roide kinnise murru ning pneumotooraksi. Kannatanu pidi elu lõpuni olema hoolekandeesutuses ööpäevaringsel hoolekandeteenusel.						
1-19-9801	HMK	03.04.2020	ÜM	KarS § 118 lg 1 p 2	2000	2000
Süüdistatav lõi kannatanut rusikaga näo piirkonda, tekitades kannatanule ninaluude murru, millega kaasnes ninapõletik ja kõrvalekaldunud vahesein. Süüdistatav tunnistas hagi täies ulatuses.						
Keskmine hüvitis						4153
Mediaanhüvitis						3000

Raske tervisekahjustuse tekitamine ettevaatamatuses

Kohtuasja nr	Kohus	Kuupäev	Menetlusliik	Säte	Nõutud hüvitis (eurod)	Hüvitis (eurod)
1-17-11874	HMK	16.10.2018	ÜM	KarS § 119 lg 1	800	800
Süüdistatav haaras kannatanust kinni ja tõmbas teda nii, et kannatanu kukkus trepist alla. Süüdistatav põhjustas ettevaatamatuses kannatanule sääreluu killulise murru. Kannatanul esines pärast ebamugavustunne liikumisel.						
1-18-4560	PMK	02.01.2019	LEPM	KarS § 119 lg 1	13000 või kohtu äränägemisel	10500
Süüdistatav ei märganud murul lamanud kannatanut ja sõitis auto ratastega kannatanust üle, põhjustades kannatanule hulgaliselt luumurde ja nahavigastusi.						
1-17-7802	TrtRK	14.03.2019	ÜM	KarS § 119 lg 1	5000	5000
Tööõnnetuse tagajärjel sai kannatanu astma. Tervisekahjustuse põhjustas põlevkivi sattumine hingamisteedesse						
1-17-7802	TrtRK	14.03.2019	ÜM	KarS § 119 lg 1	5000	5000
Tööõnnetuse tagajärjel tekkisid kannatanul äge kopsupuudulikkus, hingamisteede põletus, kopsupõletik, hingamisteede söövitus, söövitus silma sarv- ja limaskestal. Tervisekahjustused põhjustas põlevkivituha sattumine hingamisteedesse. Kannatanu elukvaliteet langes oluliselt, töövõime kaotus.						
1-17-7802	TrtRK	14.03.2019	ÜM	KarS § 119 lg 1	10000	10000

	Tööõnnetuse tagajärjel tekkisid kannatanul äge kopsupuudulikkus, hingamisteede põletus, kopsupõletik, hingamisteede söövitus, söövitus silma sarv- ja limaskestal. Tervisekahjustused põhjustas põlevkivituha sattumine hingamisteedesse. Kannatanu elukvaliteet langes oluliselt, töövõime kaotus.					
1-19-5350	HMK	01.10.2019	LM	KarS § 119 lg 1	5000	5000
	Süüdistatav tõstis võimlemistrennis kannatanu jalga üles ja jätkas seda, kuigi kannatanu kurtis valu, põhjustades kannatanule istmikuluu kõrbu murru, mis vajab operatiivset ravi. Resolutiivotsus.					
Keskmine hüvitis						11000
Mediaan hüvitis						10000

Ähvardamine

Kohtuasja nr	Kohus	Kuupäev	Menetlusliik	Säte	Nõutud hüvitis (eurod)	Hüvitis (eurod)
1-18-8872	TMK	18.04.2019	ÜM	KarS § 120 lg 1	3000	500
	Süüdistatav pani õhupüstoli vastu kannatanu otsmikku ja seejärel suunas selle põlve suunas ja ähvardas kannatanut. Seejärel nõudis kannatanult vara üleandmist. Kui kannatanu keeldus, haaras süüdistatav tupest noa ja lähenes kannatanule. Kannatanu põgenes. Kannatanul tekkis pidev hirmutunne ja see mõjutas tema elukvaliteeti.					
Keskmine hüvitis						500
Mediaanhüvitis						500

Kehaline väärkohtlemine

Kohtuasja nr	Kohus	Kuupäev	Menetlusliik	Säte	Nõutud hüvitis (eurod)	Hüvitis (eurod)
1-17-10925	TMK	20.06.2018	ÜM	KarS § 121 lg 1	390	300
	Süüdistatav lõi kannatanut ühe korra kummist voolikuga pähe, põhjustades kannatanule lahtise peahaava. Kannatanu vajab kirurgilist sekkumist ja tal esinesid peavalud, mõningane elukvaliteedi langus.					
1-18-4943	VMK	13.06.2018	KLM	KarS § 121 lg 2 p 3	200	200
	Süüdistatav lõi rusikaga ühel korral kannatanut lõua piirkonda, millega põhjustas kannatanule huule limaskestale haavu.					

1-17-3167	HMK	27.11.2018	ÜM	KarS § 121 lg 2 p 1	kohtu äranägemisel	800
	Süüdistatav peksis kannatanut pea ja näo piirkonda, põhjustades kannatanule peajuvapustuse, ninaluu murru, parema silmakoopa põhja murru, põrutushaava silmalaul, näo paremapoole turse ja kahe lõikehamba murru.					
1-18-3095	VMK	11.07.2018	ÜM	KarS § 121 lg 1	3000	1000
	Süüdistatav lõi kannatanut korduvalt rusikaga näkku, põhjustades kannatanule peajupõrutuse, silmaümbruse lahtise haava ja hematoomid mõlema silma ümber. Kannatanul langes elukvaliteet ja heaolu pikaajalisest valust.					
1-18-3822	HMK	11.12.2018	LM	KarS § 121 lg 2 p 3	250	250
	Süüdistatav lõi peaga kannatanule näkku, põhjustades kannatanul verejooksu ninast. Süüdistatav tunnistas nõuet täies ulatuses.					
1-18-3822	HMK	11.12.2018	LM	KarS § 121 lg 1	250	250
	Süüdistatav lõi kannatanut rusikaga pähe, mille tagajärjel kannatanu kukkus ja paiskus peaga vastu asfalti. Kannatanul tekkis sellest hematoom silma nurka ja marrastused küünarliigese piirkonnas.					
1-18-3822	HMK	11.12.2018	LM	KarS § 121 lg 1	100	100
	Süüdistatav tõukas kannatanut selga, mille tagajärjel kannatanu kukkus, põhjustades kannatanule marrastusi mõlema labakäe sisepinnale.					
1-18-5228	PMK	15.10.2018	LM	KarS § 121 lg 1	500	500
	Süüdistatava koer hammustas kannatanut säärest. Seejärel süüdistatav lõi kannatanut ühel korral rusikaga kuklasse ja ässitas koera kannatanule kallal ning koer hammustas kannatanut põlveõndlast. Kannatanu säärel ja põlveõndlas olid koerahammustushaavad.					
1-18-6414	HMK	10.01.2019	ÜM	KarS § 121 lg 1	1000	500
	Süüdistatav lõi kannatanut korduvalt värvimisrulli varrega pea, õlgade, käsivarte ja selja piirkonda, põhjustades kannatanule pea piirkonna lahtise haava ja verevalumeid õlal ja seljal.					
1-18-6529	HMK	12.09.2018	LM	KarS § 121 lg 2 p 3, KarS § 263 lg 1 p-d 1, 2	800	800
	Resolutiivotsus.					
1-18-7325	PMK	23.10.2018	KLM	KarS § 121 lg 2 p 3	200	200
	Süüdistatav lõi kannatanut ühel korral panniga ja kahel korral rusikaga näkku, põhjustades kannatanule otsmikule kulmu piirkonda haava.					
1-18-816	HMK	03.07.2018	ÜM	KarS § 121 lg 1	150	150

	Süüdistatav peksis kannatanut, põhjustades kannatanule marrastuse otsmikul, hulgaliselt hematoome ja punetusi. Kannatanu kartis kodust välja minna, pidi mõneks ajaks oma elukorraldust muutma.					
1-18-8563	HMK	20.11.2018	KLÕP	KarS § 121 lg 1	2000	200
	Süüdistatav lõi kannatanut rusikaga näkku ja õlavarre piirkonda, põhjustades kannatanule turse näos ja verevalumi.					
1-18-9338	TMK	11.02.2019	KLM	KarS § 121 lg 2 p 3	800	800
	Süüdistatav haaras kinni kannatanu õlast, tiris ta autost välja ja üritas teda lüüa. Kannatanu kaotas tasakaalu ja kukkus küünarnukkide ja seljaga vastu betoonist äärekivi. Kannatanule tekitati küünra ja tuhara põrutus ja hematoom.					
1-18-4049	HMK	07.01.2019	LM	KarS § 121 lg 2 p 2	3000	2000
	Süüdistatav lõi kannatanut joogiklaasiga põse vastu, tekitades lahtise haava põsel, mis vajab kirurgilist õblemist ja jättis näole armi.					
1-18-7276	PMK	30.04.2019	ÜM	KarS § 121 lg 1	1200	500
	Süüdistatavad peksid kannatanut, põhjustades kannatanule pea, randme, käe ja sääre pindmisi vigastusi. Kannatanu tundis mõnda aega hirmu avalikes kohtades viibimise ees.					
1-18-7276	PMK	30.04.2019	ÜM	KarS § 121 lg 1	1000	700
	Süüdistatavad peksid kannatanut, põhjustades kannatanule hematoomi paremal pool peas, turse ülalõua liigese ja õlavarre piirkonnas. Kannatanu tundis mõnda aega hirmu avalikes kohtades viibimise ees.					
1-19-1791	HMK	30.04.2019	KLM	KarS § 121 lg 1	1500	1500
	Süüdistatav lõi ühel korral kannatanut noaga kaela piirkonda, põhjustades kannatanule pead ja ühtlasi kaela haarava vasakust kõrvast alalõuani ulatuva ca 15 cm pikkuse lahtise haava.					
1-18-1652	HMK	29.05.2019	ÜM	KarS § 121 lg 2 p 2	15000	500
	Süüdistatav tiris kannatanut juustest, lõi lahtise käega näkku, lõi jalaga istmiku piirkonda, raputas teda ja väänas tema käsi, põhjustades punetuse peanahal, verevalumeid üle mõlema käsivarre ja õlavarte, kraapimisjälgi paremal õlavarrel ja käsivarrel, kriimustusi vasakul põlvel ning pahklul.					
1-19-3097	HMK	27.05.2019	KLM	KarS § 121 lg 2 p 3	500	500
	Süüdistatav lõi kannatanut käega kõhtu ning korduvalt rusikaga näkku nina ja lõua piirkonda, põhjustades kannatanule ninaluude kinnise murru ning lahtisi pea ja nina haavu.					

1-18-8287	HMK	21.05.2019	ÜM	KarS § 121 lg 1	500	500
	Süüdistatav peksis kannatanut, põhjustades kannatanule lõua ja alahuule paistetuse, haava alahuule siseküljel, lõual naha pindmisi vigastusi.					
1-19-1908	HMK	07.05.2019	LM	KarS § 121 lg 1 ja lg 2 p 3	7500	1000
	Kolm süüdistatavat peksid kannatanut, põhjustades kannatanule ninaluu murru.					
1-19-4436	HMK	26.06.2019	KLM	KarS § 121 lg 2 p-d 2 ja 3	1000	1000
	Süüdistatav peksis kannatanut erineva intensiivsusega paljudel erinevatel kordadel, põhjustades kannatanule erinevaid kergemaid kehavigastusi.					
1-19-4737	HMK	19.06.2019	KLÕP	KarS § 121 lg 1	2000	300
	Kahtlustatav tiris ja tõukas kannatanut, põhjustades kannatanu peal, silma piirkonnas ja käe peal marrastusi, kriime ja punetust.					
1-18-6116	TMK	05.06.2019	LM	KarS § 121 lg 2 p 3	10000	500
	Süüdistatav lõi kannatanut kahel erineval päeval rusikatega näkku ja kõhtu ning tiris juustest, põhjustades tervisekahjustusi.					
1-19-3405	PMK	10.06.2019	KLM	KarS § 121 lg 2 p 3	500	500
	Süüdistatav peksis kannatanut, põhjustades ninaluude murru, parema sarnaluujätke murru, vasaku labakäe kämblaluude murrud, põrutushaavasid, hematoome, rebimishaavasid ja nahamarrastusi erinevatesse keha piirkondadesse.					
1-19-3405	PMK	10.06.2019	KLM	KarS § 121 lg 1	500	500
	Süüdistatav peksis kannatanut, põhjustades ninaluude murru, parema sarnaluujätke murru, vasaku labakäe kämblaluude murrud, põrutushaavasid, hematoome erinevatesse keha piirkondadesse.					
1-19-4774	TMK	02.07.2019	KLM	KarS § 121 lg 2 p 3	500	500
	Süüdistatav peksis kannatanu, põhjustades kannatanule lahtise peahaava, silmalau ja silmaümbrise pindmise vigastuse, kõrva lahtise haava, pindmise randme- ja käevigastuse ning pindmise kõhu, selja ja vaagnavigastuse.					
1-19-4774	TMK	02.07.2019	KLM	KarS § 121 lg 2 p 3	1000	1000

	Süüdistatav lõi kannatanut korduvalt puidust pudrunuiaga vastu pead, põhjustades kannatanule põrutushaavasid otsmikul, lagipeas ja vasakul peapoolel.					
1-19-6269	HMK	07.08.2019	KLM	KarS § 121 lg 2 p-d 1 ja 3	2000	2000
	Süüdistatav viskas kivisid kannatanu pihta, millest mõned tabasid kannatanut, edasi lõi kannatanut mitmel korral mõlema käega pea piirkonda ning lõi rusikaga päikesepõimiku piirkonda, millest kannatanu tundis tugevat füüsilist valu ja tekkis hingamishäire, samuti tekitas kannatanule marrastused mõlemal põsel ja trummikile rebendi koos helijuhtetüüpi kuulmise langusega.					
1-19-7286	PMK	23.09.2019	KLÕP	KarS § 121 lg 1	500	100
	Süüdistatav lõi kannatanut ühel korral rusikaga näkku, põhjustades kannatanule alahuulevigastuse.					
1-19-6735	VMK	17.09.2019	KLÕP	KarS § 121 lg 1	2000	100
	Süüdistatav kägistas kannatanut ja lõi jalaga näkku, põhjustades näo ja kõri paistetuse ja punetuse. Kannatanu tundis hirmu.					
1-19-8436	PMK	31.10.2019	KLÕP	KarS § 121 lg 1	1000	100
	Süüdistatav lõi kannatanut rusikaga ühel korral näkku, põhjustades kannatanule marrastuse vasakul suunurgas.					
1-19-8477	HMK	29.10.2019	KLM	KarS § 121 lg 2 p 1	2000	2000
	Süüdistatav lõi kannatanut ühel korral rusikaga näkku, põhjustades kannatanu alalõualuu murru, mis vajab kirurgilist sekkumist. Sellest tingituna tuli kannatanul hammas välja tõmmata ja ta vajab hambaravi.					
1-19-5855	PMK	29.11.2019	KLM	KarS § 121 lg 1	500	500
	Süüdistatav lõi kannatanut lahtise käega näkku, põhjustades kannatanule füüsilist valu.					
1-19-701	VMK	20.11.2019	ÜM	KarS § 121 lg 2 p 3	2500	300
	Süüdistatav lõi kannatanut kahel korral ja ühel korral surus põlve ja istmikuga kannatanu roietesse, põhjustades kannatanule kinnise roidepurru ja kriimustuse sõrmel. Kannatanu tundis hirmu pärast.					
1-19-3181	HMK	19.11.2019	ÜM	KarS § 121 lg 1	1000	50
	Süüdistatav lõi kannatanut ühe korra rusikaga näkku, tiris juustest, pigistas paremat õlavart, põhjustades pindmise peavigastuse, vasakul põsel turse ja vähese nahaaluse hematoomi, õla- ja käsivarrel hematoomi.					
1-19-8177	PMK	14.11.2019	ÜM	KarS § 121 lg 1	kohtu äranägemisel	50
	Süüdistatav lõi kannatanut puidust harjavarrega õlavarre pihta, põhjustades õlavarre hematoomi.					
1-19-2427	HMK	04.11.2019	ÜM	KarS § 121 lg 1	10000 või kohtu äranägemisel	540

	Süüdistatav lõi kannatanut vähemalt kaks korda rusikaga näkku, põhjustades kannatanul lahtise peahaava, huule ja suuõõne lahtise haava, mida tuli õmmelda, samuti tuvastati parema põse piirkonnas turse.					
1-19-8802	HMK	18.11.2019	KLM	KarS § 121 lg 2 p 3	600	600
	Süüdistatav lõi ühel korral põlvega näo piirkonda (+teine süüdistatav eraldi menetluses lõi kahel korral rusikaga näkku), põhjustades vasaku silma all verevalumi ning paistetuse, silmakooa ja põskkooa seinte ning sarmluu murru. Teisel juhul tõukas ja lõi kannatanut jalaga külje peale, seejärel võttis kannatanut käega kõrist haardesse ning pigistas, mille tagajärjel kannatanul tekkisid hingamisraskused. Seejärel lõi süüdistatav kannatanule korduvalt põlvedega rindkere piirkonda. Sellega põhjustas süüdistatav kannatanule valu.					
1-19-9277	PMK	05.02.2020	LM	KarS § 121 lg 2 p 3	500	300
	Süüdistatav lõi kannatanut ühel korral rusikaga vastu nägu ja küünistas teda näo piirkonnast, põhjustades marrastused silmade ümbruses ja haava suunurka.					
1-19-5631	HMK	12.02.2020	ÜM	KarS § 121 lg 2 p-d 2 ja 3	2000	800
	Süüdistatav peksis kannatanut, põhjustades keha erinevates piirkondades pindmisi vigastusi, hematoome, marrastusi ning turse ja muhu pähe.					
1-19-7746	TrtRK	06.05.2020	LM	KarS § 121 lg 2 p 3	1000	200
	Lõi kannatanut mitmel korral rusikaga näkku, põhjustades kannatanule punased laigud näole. Teisel korral lõi ühel korral kannatanule rusikaga ja jalaga vastu pead, põhjustades kannatanule silma punetuse ja kõrva marrastuse.					
1-20-183	TMK	20.03.2020	KLÕP	KarS § 121 lg 1	2000	500
	Süüdistatav tõukas ja lõi korduvalt käte ja jalgadega kannatanut näo- ja kehapiirkonda, põhjustades kannatanule vigastusi näo- ja labakäte piirkonda.					
1-20-982	HMK	18.03.2020	LM	KarS § 121 lg 2 p-d 2 ja 3	2000	1500
	Süüdistatav peksis korduvalt oma elukaaslast, põhjustades mh nt verejooksu suust, huulte paistetuse, ülemiste igemete paistetuse, ülemise hambakaare plaatproteesi purunemise, ülemise hambakaare kahe jäävhamba kaotuse ja ühe jäävhamba liikuvuse.					
1-20-982	HMK	18.03.2020	LM	KarS § 121 lg 2 p-d 2 ja 3	5000	900
	Süüdistatav peksis korduvalt lähisuhtes olevat kannatanut, põhjustades erinevaid hematoome ja marrastusi. Kannatanu tundis hirmu, pidi oma elukorraldust muutma.					
1-19-8955	HMK	06.03.2020	ÜM	KarS § 121 lg 1	kohtu äranägemisel	300
	Süüdistatav lõi kannatanut ühel korral rusikaga silma pihta, põhjustades kannatanule silmamuna ja silmakoopakoe põrutuse, silmalau ja silmaümbruse haava koos põrutusega.					

1-20-850	HMK	10.03.2020	KLM	KarS § 121 lg 2 p 3	300	300
	Süüdistatav haaras kannatanul kaelast kinni ja kägistas, millega tekitas kannatanu naha punetuse kaela piirkonnas.					
1-20-2704	TMK	28.05.2020	KLÕP	KarS § 121 lg 1	3000	100
	Süüdistatav lõi rusikaga kannatanut ühe korra näkku ja ühe korra vastu vasakut kõrva, põhjustades kannatanule ninaverejooksu.					
Keskmine hüvitis						588
Mediaanhüvitis						500

Inimkaubandus

Kohtuasja nr	Kohus	Kuupäev	Menetlusliik	Säte	Nõutud hüvitis (eurod)	Hüvitis (eurod)
1-18-6116	TMK	05.06.2019	LM	KarS § 133 lg 2 p 7; KarS § 141 lg 1 – § 22 lg 2; KarS § 214 lg 2 p-d 1 ja 5	50000	50000
	Süüdistatav asetas ja hoidis grupis kannatavat olukorras, kus kannatanul puudusid õigus otsustada oma keha puutumatus, liikumisvabaduse, suhtlemisvabaduse, varalise vabaduse ja seksuaalse vabaduse üle, olles seega täielikult õigusteta isiku – orja staatuses. Kannatanul tekkis teo tagajärjel posttraumaatiline psüühikahäire.					
1-18-6116	TMK	05.06.2019	LM	KarS § 133 lg 2 p 7; KarS § 141 lg 1	25000	25000
	Süüdistatav asetas ja hoidis grupis kannatavat olukorras, kus kannatanul puudusid õigus otsustada oma keha puutumatus, liikumisvabaduse, suhtlemisvabaduse, varalise vabaduse ja seksuaalse vabaduse üle, olles seega täielikult õigusteta isiku – orja staatuses. Kannatanul tekkis teo tagajärjel posttraumaatiline psüühikahäire.					
1-18-6116	TMK	05.06.2019	LM	KarS § 133 lg 2 p 7	25000	15000
	Süüdistatav asetas ja hoidis grupis kannatavat olukorras, kus kannatanul puudusid õigus otsustada oma keha puutumatus, liikumisvabaduse, suhtlemisvabaduse, varalise vabaduse ja seksuaalse vabaduse üle, olles seega täielikult õigusteta isiku – orja staatuses. Kannatanul tekkis teo tagajärjel posttraumaatiline psüühikahäire.					
1-18-6116	TMK	05.06.2019	LM	KarS § 133 lg 2 p 7	25000	10000
	Süüdistatav asetas ja hoidis grupis kannatavat olukorras, kus kannatanul puudusid õigus otsustada oma keha puutumatus, liikumisvabaduse, suhtlemisvabaduse, varalise vabaduse ja seksuaalse vabaduse üle, olles seega täielikult õigusteta isiku – orja staatuses. Kannatanul tekkis teo tagajärjel posttraumaatiline psüühikahäire.					

Keskmine hüvitis	100000
Mediaanhüvitis	100000

Vägistamine

Kohtuasja nr	Kohus	Kuupäev	Menetlusliik	Säte	Nõutud hüvitis (eurod)	Hüvitis (eurod)
1-18-1903	HMK	19.02.2019	ÜM	KarS § 141 lg 2 p 6; KarS § 200 lg 1	kohtu äranägemisel	5000
Süüdistatav vägistas kannatanu, kasutades vägivalda, lüües teda mitmel korral rusikaga näkku ja hoides jõuga kinni, põhjustades kannatanule verevalumid, marrastused ja haava näole, ninajuure vigastuse. Kannatanu kartis väljas käia, tal tekkis hirm ja ärevus haigestuda sugulisel teel levivasse haigusesse ning esinesid probleemid partneri ja perega.						
1-18-1495	PMK	01.04.2019	ÜM	KarS § 141 lg 2 p 1, 6; Kars § 121 lg 2 p 2	50000	5000
Süüdistatav vägistas korduvalt oma bioloogilist lapsealist tütart. Kannatanul esinevad erinevad psühholoogilised probleemid, suitsiidimõtted, kardab isa jmt.						
1-18-6116	TMK	05.06.2019	LM	KarS § 141 lg 1	15000	5000
Süüdistatav vägistas kannatanu, kasutades ära seisundit, milles ta ei olnud võimeline vastupanu osutama (inimkaubanduse kriminaalasi, vt ülal).						
1-19-7552	TMK	21.01.2020	LM	KarS § 141 lg 1	1500	1500
Süüdistatav vägistas kannatanu tahtevastasel ja füüsilist vägivalda kasutades, põhjustades kannatanule erinevaid kehavigastusi, sh suguelunditele, hamba murru, verevalumeid. Kannatanu vajab psühholoogilist abi, tundis kohtumenetluse ajal ennast ebakindlalt jmt.						
Keskmine hüvitis						4125
Mediaanhüvitis						5000

Suguühtele või muule sugulise iseloomuga teole sundimine

Kohtuasja nr	Kohus	Kuupäev	Menetlusliik	Säte	Nõutud hüvitis (eurod)	Hüvitis (eurod)
1-18-3977	TMK	20.05.2019	ÜM	KarS § 143 ² lg 1	1000	1000

	Süüdistatav pani mitmel erineval korral toime muu sugulise iseloomuga tegusid teda usaldava ja majanduslikult sõltuva lapse suhtes, näiteks silitas tema tuharaid, keelates sellest emale rääkida jmt.
Keskmine hüvitis	1000
Mediaanhüvitis	1000

Röövimine

Kohtuasja nr	Kohus	Kuupäev	Menetlusliik	Säte	Nõutud hüvitis (eurod)	Hüvitis (eurod)
1-18-7091	HMK	17.10.2018	KLM	KarS § 200 lg 2 p-d 4 ja 8	200	200
	Süüdistatav ähvardas kannatanut püstolitaolise esemega, suunates selle kannatanu pea suunas, nõudes raha ja mobiiltelefoni üleandmist. Kannatanu võttis pangautomaadist raha välja ja andis mobiiltelefoni süüdistatavale, kartes oma elu pärast.					
1-18-10374	TMK	23.04.2019	ÜM	KarS § 200 lg 2 p 4	2000	1500
	Süüdistatav lõi kannatanut kaks korda rusikaga näkku eesmärgiga kannatanu auto saada oma valdusesse. Pärast kannatanu lömist, sai süüdistatav auto enda valdusesse ja sõitis sellega minema.					
1-19-2193	HMK	02.04.2019	KLM	KarS § 200 lg 1	1000	1000
	Süüdistatav lükkas, hoidis kinni ja peksis kannatanut näkku, rebis kannatanu õlalt koti ja põgenes joostes, tekitades kannatanule vasaku silma ümber hematoomi koos paistetusega, vasakule põsesarnale kriimustuse, paremale kaelapoolle punetuse, vasaku käe randmele ja käsivarrele paistetuse koos punetusega, alahuule siseküljele veritseva haava ning peapiirkonda muhu.					
1-19-4037	HMK	23.05.2019	KLM	KarS § 200 lg 1	100	100
	Süüdistatav lõi kannatanule mitmel korral jalaga pea piirkonda, põhjustades kannatanule kehavigastusi ning võttis seejärel kannatanu taskust mobiiltelefoni.					
1-19-2385	PMK	07.10.2019	LM	KarS § 200 lg 2 p 7; KarS § 200 lg 2 p 7 – § 22 lg 3	1000	1000 (solidaarselt kolmelt süüdistatavalt)
	Kolm süüdistatavat panid grupis toime röövimise, üks neist lõi kannatanut korduvalt rusikatega näo ja pea piirkonda ning ühel korral jalaga alaselja piirkonda.					
Keskmine hüvitis						760
Mediaanhüvitis						1000

Väljapressimine

Kohtuasja nr	Kohus	Kuupäev	Menetlusliik	Säte	Nõutud hüvitis (eurod)	Hüvitis (eurod)
1-17-9556	HMK	06.11.2018	LM	KarS § 214 lg 2 p 4	1300	1300
	Resolutiivotsus.					
1-18-3503	TlnRK	23.01.2019	LM	KarS § 214 lg 2 p-d 1, 3, 4	5000	3000 (solidaarselt 3 süüdistatavalt) + 2000
	Üks süüdistatavatest lõi kannatanule kurikaga vastu pead ja ühel korral rusikaga näkku. Teine süüdistatav tulistas ähvardamise eesmärgil püstolitaolisest esemest ühe lasu, tekitades kannatanus tõsise hirmu oma elu pärast. Samal ajal püüdis kolmas süüdistatav kannatanu jalgade pihta kurikaga lüüa, kuid see ei õnnestunud. Süüdistatavad nõudsid kannatanult raha üleandmist ja kannatanu nõustus. Kurikaga pähe löömisega põhjustati kannatanul koljulae rõhkmurd paremal oimu-kiirupiirkonnas, kõvakelmepealne verevalum koos nahaaluse verevalumiga paremal oimu-kiirupiirkonnas, mis on eluohtlik tervisekahjust. Kannatanul esinesid pärast peavalud, kuid kohus leidis, et need ei tähenda ulatuslikku elukvaliteedi ja heaolu halvenemist.					
Keskmine hüvitis						3150
Mediaanhüvitis						3150

Avaliku korra raske rikkumine

Kohtuasja nr	Kohus	Kuupäev	Menetlusliik	Säte	Nõutud hüvitis (eurod)	Hüvitis (eurod)
1-18-4301	PMK	04.06.2018	KLÕP	KarS § 263 lg 1 p 1	1000	500
	Kahtlustatav lõi avalikus kohas alaealisele kannatanule rusikaga näo piirkonda vastu vasakut põsesarna, millega põhjustas kannatanule pindmise peavigastuse. Kannatanu elukorraldus oli häiritud pärast seda.					
1-17-11794	TrtRK	15.06.2018	LM	KarS § 263 lg 1 p 1	20000	2000 (solidaarselt kahelt)
	Kaks süüdistatavat peksid avalikus kohas käte ja jalgadega kannatanut näo ja keha piirkonda, põhjustades kannatanule verevalumeid, ninaluu, ülalõualuu ja roide murru. Kannatanul tekkis heaolu langus pikaajalisest valust ja igapäevasele elukorraldusele seatud piirangutest.					
1-18-10220	HMK	24.01.2019	LM	KarS § 263 lg 1 p 1	100	100
	Resolutiivotsus.					
1-18-3822	HMK	11.12.2018	LM	KarS § 263 lg 1 p 1	1000	300
	Süüdistatav lõi avalikus kohas kannatanule rusikaga vasakule poole oimupiirkonda ja peapiirkonda ning jalaga vastu jalga, mille tagajärjel					

	kannatanu kukkus ning veeres sõiduteele. Seejärel lõi süüdistatav korduvalt maha kukkunud kannatanut rusikaga pea piirkonda ning seejärel korduvalt jalaga keha piirkonda. Löögid põhjustasid kannatanule paistetuse ja kriimustused silma piirkonnas.					
1-18-4287	HMK	09.08.2018	LM	KarS § 263 lg 1 p 1	?	3000
	Süüdistatav lõi avalikus kohas kannatanut ühel korral rusikaga pea piirkonda, mille tagajärjel kannatanu kaotas teadvuse ja kukkus treppist alla, põhjustades kannatanule kolju- ja näoluude murru ning kinnise alalõua murru. Resolutiivotsus.					
1-18-9338	TMK	11.02.2019	KLM	KarS § 263 lg 1 p 1	900	900
	Süüdistatav lõi avalikus kohas kannatanut kätega kokku kuus korda vastu pead, näkku ja oimupiirkonda. Seejärel haaras kahtlustatav ühe käega kannatanu kaela ümbert kinni, nihestades kannatanu kaela. Lisaks lõi kahtlustatav rusikas käega vastu kannatanu paremat puusakonti. Oma tegevusega tekitas süüdistatav kannatanule ninaluude murru, ala- ja ülahuule haava ja hematoomi parema puusanuki piirkonda.					
1-18-7276	PMK	30.04.2019	ÜM	KarS § 263 lg 1 p 1	750	750
	Süüdistatav viskas avalikus kohas vastu maad katki joogiklaasi, mille purunedes riivas kild kannatanu alalõuga, tekitades sinna haava. Haavast jäi kannatanul arm.					
1-19-1987	HMK	30.04.2019	KLM	KarS § 263 lg 1 p 1	1000	1000
	Süüdistatav peksis koos tundmatu isikuga kannatanut, põhjustades kannatanule kolju- ja näoluude hulgemurrud, ninaluude murru.					
1-18-7833	PMK	18.04.2019	ÜM	KarS § 263 lg 1 p 1	1950	500 (solidaarselt kahelt süüdistatavalt)
	Süüdistatav lõi avalikus kohas kannatanut ühel korral käega peapiirkonda ning järgnevalt ajal, mil teine süüdistatav tiris kannatanut juustest, lõi süüdistatav maas pikali olevat kannatanut vähemalt neljal korral jalaga peapiirkonda, põhjustades kannatanule muhu otsmikul. Kannatanul toimus teatud elukvaliteedi langus – peavalud.					
1-18-10369	HMK	27.05.2019	LM	KarS § 263 lg 1 p 1	5000 solidaarselt	100 (solidaarselt kahelt süüdistatavalt)
	Süüdistatav lõi avalikus kohas parema rusikas käega kaks korda kannatanut vastu kaela ning näo piirkonda. Seejärel jätkas süüdistatav kannatanu ründamist, lüües maha kukkunud kannatanut jalaga kehapiirkonda ning kaks korda parema rusikas käega vastu kannatanu kukalt, tekitades oma tegevustega kannatanule verevalumeid.					
1-18-6997	HMK	18.09.2019	ÜM	KarS § 263 lg 1 p 1	5000	300
	Süüdistatav tegi avalikus kohas ähvardamise eesmärgil lasu vastu asfalti kannatanu kõrvale, mille tulemusena paiskusid asfalditükid kannatanu pihta.					

	Kannatanu tundis hirmu oma elu ja tervise pärast, aga ei saanud tervisekahjustust ega tundnud valu.					
1-19-7725	PMK	09.10.2019	KLÕP	KarS § 263 lg 1 p 1	?	596,4
	Süüdistatav viskas avalikus kohas kannatanut joogiklaasiga otsmiku piirkonda ja haaras kannatanul kätega kaelast, põhjustades kannatanule otsmikule muhu ja kaelale marrastusi.					
1-19-8104	PMK	29.11.2019	LM	KarS § 263 lg 1 p 1	10000	600
	Süüdistatav lõi avalikus kohas kannatanut rusikaga ühel korral vastu rindkere piirkonda, mille tagajärjel kannatanu kukkus selili maha oma korteri esiku põrandale, saades erinevaid marrastusi, põrutusi.					
1-19-8189	PMK	05.11.2019	KLM	KarS § 263 lg 1 p 1	400	400
	Süüdistatav peksis avalikus kohas kannatanut, mille tagajärjel kaotas kannatanu teadvuse, põhjustades pea turse, kaks peahaava, erinevates kehapiirkondades hematoomide ja ninaluude murru.					
1-19-10265	HMK	07.01.2020	KLM	KarS § 263 lg 1 p 1	700	700
	Süüdistatav lõi avalikus kohas kannatanut veinipokaaliga näkku, põhjustades kannatanule lõikehaavu näos.					
1-19-9538	TMK	29.01.2020	KLM	KarS § 263 lg 1 p 1	6625	6625
	Süüdistatav lõi avalikus kohas kannatanut rusikaga peapiirkonda ja seejärel rusikaga keha- ja näopiirkonda, põhjustades kannatanule alalõualuukeha lahtise nihkega murru ja pehmete kudede turse alalõuapiirkonnas.					
1-18-9787	PMK	18.02.2020	ÜM	KarS § 263 lg 1 p 1	kohtu äränägemisel	300 (solidaarselt kahelt süüdistatava lt)
	Kaks süüdistatavat peksid avalikus kohas kannatanut, põhjustades kannatanule hingamisraskusi, haava kuklas, hematoomide ja nahamarrastusi.					
Keskmine hüvitis						1098
Mediaanhüvitis						596,4

Süütamine

Kohtuasja nr	Kohus	Kuupäev	Menetlusliik	Säte	Nõutud hüvitis (eurod)	Hüvitis (eurod)
1-18-6926	HMK	17.09.2018	KLM	KarS § 404 lg 1	1500	1500
	Süüdistatav süütas elumaja, visates süütepudeli elumaja esimese korruse aknast sisse, mille tagajärjel süttis elumaja esimese korruse aknaraam, magamistuba ja toas maganud kannatanu pidžaama.					

1-18-8872	TMK	18.04.2019	ÜM	KarS § 404 lg 1	15000 (nõudsid koos)	4000
	Süüdistatav lasi tahtlikult signaalrakette elumaja suunas, mille tagajärjel süttis põlema elumaja vooder. Kannatanul tekkinud hirm vähendas tema elukvaliteeti.					
1-18-8872	TMK	18.04.2019	ÜM	KarS § 404 lg 1	15000 (nõudsid koos)	1000
	Süüdistatav lasi tahtlikult signaalrakette elumaja suunas, mille tagajärjel süttis põlema elumaja vooder. Kannatanu ei olnud kodus süütamise ajal, aga pidi tegema elukorralduse muudatusi. Kohtu hinnangul oli tegemist kodu puutumatus rikkumisega.					
Keskmine hüvitis						2 167
Mediaanhüvitis						1 500

Sõidukijahi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitسنõuete rikkumine

Kohtuasja nr	Kohus	Kuupäev	Menetlusliik	Säte	Nõutud hüvitis (eurod)	Hüvitis (eurod)
1-18-4969	TMK	28.12.2018	ÜM	KarS § 422 lg 2 p 1	10000	8000
	Süüdistatav põhjustas liiklusõnnetusega kannatanule raske tervisekahjustuse: hulgaliselt murde ja põrutusi. Kannatul jäid liiklusõnnetusest armid, talle määrati puue, kuna liikumine oli raskendatud jmt.					
1-18-5372	VMK	25.01.2019	ÜM	KarS § 422 lg 2 p 1	7500	5000
	Liiklusõnnetusega põhjustatud raske tervisekahjustuse. Kannatanu elukvaliteet langes, kehal armid. Resolutiivotsus.					
1-18-7603	HMK	06.02.2019	ÜM	KarS § 422 lg 2 p 1	10000	5000
	Süüdistatav põhjustas liiklusõnnetusega kannatanule eluohtliku tervisekahjustuse: hulgaliselt murde ja põrutusi, maksa vigastus ning nahamarrastused ja nahaalused verevalumid. Kannatanu elukvaliteet langes oluliselt. Kohus arvestas, et süüdistatav sai ka ise eluohtliku tervisekahjustuse ja ka tema elukvaliteet langes oluliselt.					
1-18-7700	HMK	18.10.2018	LM	KarS § 422 lg 2 p 1	5000	2000
	Süüdistatav sõitis otsa tee ääres liikunud jalakäijale, põhjustades raske tervisekahjustuse: parema sääreluu välise põnda liigesisese nihkega murd, nahaalune verevalum parema põlveliigese välisel küljel ning nahamarrastused mõlema sääre eespinnal ning otsmikul. Kannatanul võis peavigastuse tõttu süveneda dementsus ja ta vajab pidevat kõrvalist abi oma igapäevatoimingute tegemisel pärast liiklusõnnetust.					
1-18-7415	VMK	06.06.2019	ÜM	KarS § 422 lg 2 p 1	250000	0

	Lähedase isiku surm ja sellega kaasnev lein ning kaotusvalu ei ole erandlikud asjaolud.					
1-19-1175	TrtRK	08.05.2020	ÜM	KarS § 422 lg 2 p 1	12000	0
Ei ole lähedane isik ja puuduvad erandlikud asjaolud. Ringkonnakohus tühistas maakohtu otsuse, millega oli hüvitis täies ulatuses välja mõistetud.						
1-19-10236	VMK	11.05.2020	KLÕP	KarS § 422 lg 1	15000	15000
Süüdistatav sõitis otsa tee ääres jalgrattaga liikunud kannatanule, põhjustades talle eluohtliku tervisekahjustuse – lülisamba kaelaosa kinnine murre seljaaju funktsiooni häirumisega, haavu parema kõrvalesta piirkonnas ja pea kuklapiirkonnas.						
Keskmine hüvitis						7 000
Mediaanhüvitis						5 000

Sõidukijahi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitumisnõuete rikkumine ettevaatamatuses

Kohtuasja nr	Kohus	Kuupäev	Menetlusliik	Säte	Nõutud hüvitis (eurod)	Hüvitis (eurod)
1-17-6824	HMK	01.10.2018	KLÕP	KarS § 423 lg 1	10000 või kohtu äranägemisel	3500
Süüdistatav põhjustas liiklusõnnetusega kannatanule raske tervisekahjustuse: mõlema kodarluu killulised, erinevad põrutused, pindmine peavigastus ning lülisamba kaelaosa pehmete kudede kahjustus. Kõik nimetatud asjaolud tõid endaga kaasa pöördumatuid muudatusi kannatanu elu materiaalses, sotsiaalses, füüsilises ja psüühilises elus, olid tema sotsiaalse käitumise ja suhtlemise muutumise põhjuseks.						
1-17-10119	PMK	05.06.2018	LM	KarS § 423 lg 1	50000	6800
Süüdistatav põhjustas liiklusõnnetusega kannatanule eluohtliku tervisekahjustuse: reieluude murrud, labajala luude murrud, roiete hulgimurrud, hemopneumotooraks, maksavigastus ja aju difuusne kahjustus. Resolutiivotsus						
1-17-10119	PMK	05.06.2018	LM	KarS § 423 lg 1	kohtu äranägemisel	6000
Süüdistatav põhjustas liiklusõnnetusega kannatanule eluohtliku tervisekahjustuse: maksa-, põrna- ja soolevigastuse koos rindkere 12.lülimurruga. Resolutiivotsus.						
1-18-3788	VMK	05.07.2018	LM	KarS § 423 lg 1	5000	4000
Otsasõitmine ülekäigurajal, kannatanu hukkus. Kohus luges erandlikuks asjaoludeks kannatanu ja lähedase isiku 60 aastat kestnud kooselu ja lähedase isiku heaolu olulist langust.						
1-18-4653	HMK	15.10.2018	ÜM	KarS § 423 lg 1	30000	15000

	Liiklusõnnetusega põhjustatud kannatanu surm. Kohus luges erandlikuks asjaoluks selle, et isa käis iga päev oma poega haiglas vaatamas, süda seiskus tema juuresolekul ja andis loa elutoetavate seadmete väljalülitamiseks.					
1-18-6604	TMK	16.10.2018	KLM	KarS § 423 lg 1	1000	1000
	Süüdistatav põhjustas liiklusõnnetusega kannatanule eluohtliku tervisekahjustuse: vasaku sääre luude lahtise killunenud murd haavaga samas piirkonnas ja nahamarrastused pea- ning vasaku õlapiirkonnas. Süüdistatav tunnistas hagi täies ulatuses.					
1-18-7387	HMK	07.01.2019	ÜM	KarS § 423 lg 1	15000	15000
	Süüdistatav põhjustas liiklusõnnetusega kannatanule raske tervisekahjustuse hulgaliste murdude, tursete jmt. Kannatanule tekitatud tervisekahjustuse tagajärjel halvenes tema elukvaliteet märgatavalt – ta ei saanud enam käia tööl, ta vajab igapäevaselt teiste abi, pidi jätkama taastusravis käimist ja vigastused tegid talle jätkuvalt haiget. Kannatanu elukvaliteet ei olnud taastunud ka kohtuistungil toimumise ajaks.					
1-18-8555	HMK	09.11.2018	LM	KarS § 423 lg 1	6000	3400
	Resolutiivotsus					
1-18-8572	HMK	31.01.2019	ÜM	KarS § 423 lg 1	1000	0
	Liiklusõnnetusega põhjustatud kannatanu surm. Kohus leidis, et ei ole erandlikke asjaolusid.					
1-19-873	PMK	14.02.2019	KLM	KarS § 423 lg 1	5000	5000
	Süüdistatav põhjustas liiklusõnnetusega kannatanule raske tervisekahjustuse: hulgaliselt luumurde, samuti närvivigastus ja selle tagajärjel tekkinud parema deltalihase atroofia.					
1-18-8799	HMK	28.03.2019	ÜM	KarS § 423 lg 1	500	500
	Süüdistatav põhjustas liiklusõnnetusega kannatanule raske tervisekahjustuse: vasaku reieluu ülaotsa murd, millega kaasnes elukvaliteedi langus (lonkamine).					
1-18-9661	HMK	12.03.2019	LM	KarS § 423 lg 1	10000 (1500 kindlustus hüvitanud)	7000 (1500 kindlustus hüvitanud)
	Süüdistatav sõitis ülekäigurajal kannatanule otsa ja põhjustas raske tervisekahjustuse: sääreluu ülaotsa killunenud liigesesisese murd, peajuvapustus, põrutushaav kuklas ning parema õlaliigese pehmete kudede kahjustus. Elukvaliteedi langus – liikumine ei olnud täielikult taastunud kohtumenetluse ajaks.					
1-19-1665	HMK	15.05.2019	KLÕP	KarS § 423 lg 1	3000	3000
	Süüdistatav sõitis ülekäigurajal kannatanule otsa ja põhjustas eluohtliku tervisekahjustuse: hulgaliselt luumurde, pehmekelmealune verevalum vasakus oimusagaras, vasaku kopsu põrutus, haav kuklapiirkonnas.					

1-19-6138	TrtRK	19.08.2020	LM	KarS § 423 lg 1	kohtu äränägemisel	10000 (2600 kindlustus hüvitanud)
	Süüdistatav põhjustas liiklusõnnetusega kannatanule tervisekahjustuse: vasaku sääreloomurde, parema labakäe murde, marrastused, nahaalused verevalumid, põrutushaavad ning peaaju vapustus. Elukvaliteedi langus – kannatanul on liikumisraskused ja ta ei saa tegeleda enam tavapäraste asjadega jmt.					
1-19-4018	TMK	17.02.2020	LM	KarS § 423 lg 1	2000	0
	Lähedase isiku surm ja sellega kaasnev lein ning kaotusvalu ei ole erandlikud asjaolud.					
1-20-2281	HMK	22.05.2020	LM	KarS § 423 lg 1	10000	10000
	Süüdistatav põhjustas kannatanule liiklusõnnetusega eluohtliku tervisekahjustuse: hulgaliselt luumurde ja soolekinnisti veresoonte vigastuse. Oluline elukvaliteedi langus – liikumis- ja tegevuspiirangud.					
Keskmine hüvitis						6 443
Mediaanhüvitis						5 500